

KERKBEHEER

In deze uitgave o.a.:

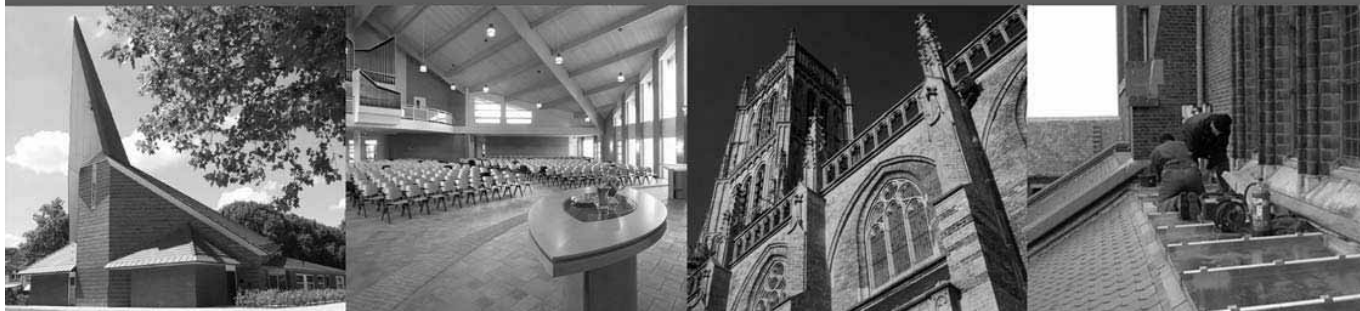
- "Missionaire kerk naar buiten" onder aandacht van kerkrentmeesters
- Jaarrede van de voorzitter van de VKB "Samen kerk = samen sterk!" zichtbaar en relevant
- Samenvatting inleiding voorzitter CNV "Samenwerken en vrijwilligerswerk"
- Aandacht voor de invoering van de LRP

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

van hoogeverst architecten

Bureau voor Architectuur en Restauratie
Bureau voor Consultancy
Bureau voor Architectuurhistorie Kariatiden

Van Hoogeverst Architecten maakt plannen voor restauratie, nieuwbouw, onderhoud, herinrichting en herbestemming van kerkgebouwen. Uitgaande van duurzame oplossingen wordt het bouwproces door ons bureau begeleid van ontwerp tot en met oplevering van het werk.

Van Hoogeverst Architecten BV
Westsingel 9 / 3811 BA Amersfoort
T 033 - 463 17 05 / E bureau@vanhoogeverst.nl

www.vanhoogeverst.nl / www.bouwenophistorie.nl

KERKORGELBOUWERS

J.L. VAN DEN HEUVEL

vdheuvel.orgelbouw@wxs.nl
<http://vandenheuvel-orgelbouw.nl>

AMSTELWIJCKWEG 44 3316 BB DORDRECHT TEL. 078-6 17 95 40

De kracht in vellen offset.

 Roto Smeets

Roto Smeets GrafiServices

GrafiServices

Een bedrijf dat vecht voor de successen van zijn klanten. Of het nu gaat om vellen offset, pre-media, nabewerking, pre-distributie of distributie... Superstrong, sharp, safe & fast.

T 030 - 282 28 22
T 040 - 250 50 00

www.rsgrafiservices.nl

SLOOFF - ORGELBOUW

www.sloofforgelbouw.nl

Luijtenstraat 17
2941 CE Lekkerkerk

Tel.: 0180—68 15 62
e-mail: info@sloofforgelbouw.nl

Nieuwbouw
Restauratie
Stemmen en
Onderhoud

Bedankt Kerkrentmeesters !!!

Dat u ons nomineert als beste leverancier van kerkgeluidsinstallaties...

een POWERVOICE® digitale kerkversterker van CANTOR is nodig als u sublieme verstaanbaarheid van spraak en muziek in uw galmrijke kerkzaal wenst. Predikanten roemen de grote bewegingsvrijheid die zij hebben met onze CANTOR microfoons

dialogo church sound

***T: 040- 2420840 E: info@cantorsound.nl Website: www.cantorsound.nl
Een informatiepakket vraagt u aan via info@cantorsound.nl of ☎ 040- 2420840***

Aanbevolen door kerkrentmeesters als het om tientallen jaren zekerheid gaat

Efficiënt betalen? SKG!

PKN kerken kunnen bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer sparen, lenen en hun betalingsverkeer regelen. Bovendien biedt SKG Online u de mogelijkheid digitaal betalingen te verrichten. SKG werkt zonder winstoogmerk. Met gunstige rentepercentages en lage kosten voor betalingsverkeer.

Want ons motto is: *Geld van de kerk voor de kerk!*

www.skggouda.nl

Kreuzen Begraafplaatsbeheer

J.Boekhout, Postbus 195,
8330 AD Steenwijk
mobiel: 06-53444912
Fax (0521)382845
KvK Meppel 04059729
info@kreuzen-begraafplaatsbeheer.nl

Ons bedrijf voert diensten/werkzaamheden uit op zowel kerkelijke-, particuliere- als gemeentelijke begraafplaatsen:

- Het opgraven en ruimen van begraafplaatsen inclusief onverteerde stoffelijke resten en het desinfecteren,
- Opgraving van stoffelijke resten binnen de grafrusttermijn, volgens de richtlijnen van de milieu-inspectie,
- Opgraving in geval van eindbestemmingwijzigingen,
- Het overbrengen en herbegraven van stoffelijke resten na opgraving,
- Al onze medewerkers zijn VCA gecertificeerd.

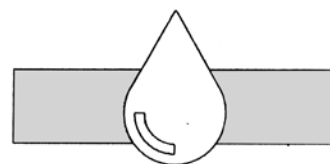
Gaarne bieden wij u onze diensten aan en brengen, op uw verzoek, vrijblijvend een offerte uit.

www.kreuzen-begraafplaatsbeheer.nl

Alpha Vochttechniek

Veelzijdig en al meer dan 32 jaar ervaring in:

- Injektiewerken - constructief
- waterdichtend
- Waterdicht maken van kelders
- Injekteren tegen optrekkend vocht
- Hydrothermische kelderisolatie
- Bestrijden van vochtoverlast in kruipruimten
- Hydrofoberen en verharderen van natuur- en baksteen
- Betonreparatiesystemen
- Renovatie- en restauratiepleisters
- Kunststof-vloersystemen

Postbus 409
4600 AK Bergen op Zoom
Telefoon: 0165-386200
E-mail: info@alphavochttechniek.com
Internet: www.alphavochttechniek.com

KKG adviseurs

de specialist in kerkelijk vastgoed

Het Kantoor der Kerkelijke Goederen

het rentmeesterskantoor voor kerken en aanverwante organisaties

Het Kantoor Kerkelijke Administraties

de administratieve dienstverlener voor kerken en instellingen

Collectieve zorgverzekering groot succes!

Het KKA heeft voor alle relaties, medewerk(st)ers, predikanten, vrijwilligers van de kerk en aanverwante stichtingen een collectief zorgcontract met Prolife en Agis Verzekeringen afgesloten.

Ruim 500 medewerkers, predikanten en vrijwilligers hebben zich reeds aangesloten bij de collectiviteit en profiteren zo van een aantrekkelijke korting van 9% (vrijwilligers 7%) op de basisverzekering. Op de aanvullende verzekering ontvangen zij 10% korting.

Bent u wel verzekerd bij Prolife of Agis en ontvangt u nog geen korting dan kunnen wij dit alsnog, per direct, voor u regelen.

Neemt u hiervoor contact op met Elly Davelaar. U kunt haar bereiken via telefoonnummer 0342-422731 (maandag/dinsdag) of per mail e.davelaar@kkkabarneveld.nl.

Kerk-horeKA

Bij veel kerken vinden er allerlei horeca-achtige activiteiten plaats. Regelmatig roepen kerkelijke colleges onze hulp in om over de exploitatie hiervan te adviseren. Om aan deze toenemende vraag te kunnen voldoen hebben wij sinds kort een ervaren horeca-adviseur in dienst, die u hierbij graag ten dienste wil zijn. Als het gaat over de vergunningverlening, eisen van hygiëne, fiscale regelgeving, administratieve afhandeling of om de organisatie op de werkvloer goed te laten verlopen kunnen wij u helpen. Maak een afspraak voor een vrijblijvend gesprek via de heer H. Wobben, (033) 467 10 12.

Kijk voor meer informatie ook eens op onze website:

www.kkgkka.nl

Samenwerking met Stout Consultancy

KKA is een samenwerkingsverband aangegaan met Stout Consultancy. Stout is gespecialiseerd in het ondersteunen en adviseren van kerken. Stout Consultancy adviseert kerken op het gebied van automatisering en van ledenadministratie en betalingsverkeer.

KKA detacheringsbureau voor financiële administrateurs en loonadministrateurs

Momenteel ondersteunt KKA een 14-tal kerkelijke bureaus omdat daar sprake is van ziekte en/of van een langdurige vacature. Van deze dienstverlening maken steeds meer kerkelijke colleges gebruik, omdat wij op de hoogte zijn van het reilen en zeilen op een kerkelijk bureau.

Daarom behoeft er maar weinig tijd aan het overdragen van de werkzaamheden besteed te worden. In voorkomende gevallen willen wij ook u graag van dienst zijn.

Financiële administratie

KKA verricht haar werkzaamheden voor alle kerkverbanden, aanverwante instellingen en stichtingen.

Activiteiten die KKA voor u kan doen:

- Geheel of gedeeltelijk verzorgen van de financiële administratie
- Verzorgen van debiteuren- en crediteurenadministratie
- Verzorgen van managementinformatie
- Opstellen en/of beoordelen van jaarrekeningen
- Afgeven kascontroleverklaring of beoordelingsverklaring bij de jaarrekening
- Opstellen van jaarbegroting en meerjarenbegrotingen
- Verzorgen van ledenadministratie en geldwerving
- Verzorgen van financieel advies
- Administratieve ondersteuning bij ziekte of een vacature
- Overige voorkomende financiële werkzaamheden

Elke situatie is anders en daarom leveren wij maatwerk. Na inventarisatie van uw wensen stellen wij een plan van aanpak op, toegespitst op uw specifieke situatie.

Wilt u een afspraak en vrijblijvend een offerte ontvangen? Neem contact op met Wilco den Dikken via (033) 467 10 13.

Wilco den Dikken

Hoofdkantoor KKA/KKG/KerkTransVorm

Postadres
Postbus 675 • 3800 AR Amersfoort
Vestigingsadres
Koningin Wilheminalaan 23
3818 HN Amersfoort
Telefoon (033) 467 10 10
Fax (033) 465 67 86
Internet www.kerktransvorm.nl
www.kkgkka.nl

KERKBEHEER

Colofon

Dagelijks bestuur VKB

Mr. P.A. de Lange, Mijnsheerenland, voorzitter
 Mr. J.G.H. Krajenbrink, Oegstgeest, vice-voorzitter
 Drs. C. de Raadt, Bodegraven, secretaris
 W.G. Roseboom, Nieuwegein, 2e secretaris-penningmeester
 Ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA, Leiden, penningmeester
 mevr. E.J. Steensma-Dijk, Buitenpost, lid en
 M.G.R. Barendrecht, Maassluis, lid

Ereleden

D.G. Bijl, Th.L. van Hazel en
 drs. G. van Soest

Redactie

W.G. Roseboom, voorzitter, J.C. Riemersma,
 H.L. Roth en R.M. Belder, eindredacteur

Centraal Bureau

Nicolaas Maessingel 271D,
 3311 KS Dordrecht
 E-mail: info@kerkrentmeester.nl;
 Tel. 078 - 639 36 66, fax. 078 - 631 59 49
 Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176, 3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden van de VKB: 1 t/m 5 abonnementen € 22,- per abonnement; 6 t/m 10 abonnementen € 20,- per abonnement en 11 en meer abonnementen € 18,- per abonnement. Abonnementsprijs voor niet-leden € 25,- per abonnement.
 Deze prijzen zijn exclusief 6 pct. BTW.
 ISSN 1568-8712

Vormgeving

Grafisch Bureau DUS BV, Rotterdam

Druk

Roto Smeets Grafiservices

Oplage

7.000 ex.
 © mei 2011

INHOUDSOPGAVE

Samen weet je meer!	155
"Kerk naar buiten" onder aandacht van kerkrentmeesters	156
Tweede missionaire ronde	157
Begraafplaatsen zijn plekken van stilte geworden	159
Bätzorgel in Benschop gerestaureerd	159
Jaarrede voorzitter VKB: Samen kerk = samen sterk, zichtbaar en relevant	160
Overlegorgaan SBKG-en bijeen	163
Samenwerken en vrijwilligerswerk	165
Hoofdvaartkerk Hoofddorp dicht	166
Kalender voor de kerkrentmeester	166
Toekomst kerken in Noord-Holland	166
Workshop 1 VKB-congres: Kerkelijke geldwerving... opgave en uitdaging	167
Nieuw orgel voor Diever na gift van € 350.000	168
Kerkelijk centrum Eemnes in gebruik	168
Aandacht van kerkrentmeesters voor WeCollect	169
Toekomstig beleid protestantse gemeente Deventer	171
De kerkorde in revisie (2): Bevestiging, verbintenis en ambtstermijnen	172
Met Kerkbalans het jaar rond	173
Restauratie kerk Kockengen	173
Aandacht voor de invoering van LRP	174
Regiobijeenkomsten afdeling Zuid-Holland najaar 2011	175
Uw kerk bekeken	176
Hervormde gemeente Besoyen 400 jaar	176
Succesvol Kerkbalans 2011 voor Hengelo OV	177
Eerste resultaten van Federatie Instandhouding Monumenten	177
Conservator protestants erfgoed in Catharijneconvent	178
Commissie Orgelzaken 10 jaar	178
Restauratie Nieuwe Kerk Zierikzee	178
Koninklijke onderscheidingen	179
Draaginsignes bij jubilea	180
Verwarmingsadviseur VKB	180
Werkgever ook aansprakelijk voor uitzendkracht	180

Mr. P.A. de Lange

'Sommige gebouwen en structuren worden langzaam overbodig, als gevolg van internationalisering, privatisering en secularisering. Dat geldt bijvoorbeeld voor militaire voorzieningen, kloosters, kerken en postkantoren. Daar moet een nieuwe bestemming voor worden gezocht. Deze samenleving moet er een antwoord op vinden (..)'

Niet alleen binnen de kerk wordt nagedacht over zaken als herbestemming en afstoting, maar in breder verband wordt hier onderzoek naar gedaan. Vanuit de kerk dreigen we dat weleens te veel over het hoofd te zien. Wij zijn toch immers de eigenaar van onze kerkgebouwen?

'Natuurlijk zijn de eigenaren van de monumenten de letterlijke eigenaren van het erfgoed. Maar ook erfgoedinstanties, provincies en gemeenten dragen er zorg voor. Evenzogoed zijn historische verenigingen, geïnteresseerden en allerlei bedrijven zeer bij het erfgoed betrokken (..)'

Bovendien hebben we in kerkelijke kring sterk de neiging om vrijwel uitsluitend naar het object, het kerkgebouw zelf te kijken, en het aspect "ruimte" wat uit het oog te verliezen.

Het eerste citaat komt uit het artikel: "Blijven nadenken", over Onderzoeks- en onderwijsnetwerk Erfgoed en Ruimte. Het is een inspirerend artikel met aanzetten om na te denken over de specifieke betekenis van plaatsen, met zaken als herkenbaarheid, geschiedenis en identiteit. Het artikel trekt lijnen naar grote ontwikkelingen als de economische crisis, bevolkingskrimp en toenemende leegstand van gebouwen, de vernieuwing van de waterbeheersing en het klimaatvraagstuk. Ontwikkelingen die allemaal om ruimtelijke antwoorden vragen. Dat kunnen we niet allemaal toepassen op onze kerkgebouwen, maar dat in krimpgebieden de plekken met veel erfgoed zich beter houden, en dat in wijken iconen worden opgeknappt binnen een stedenbouwkundige structuur van een wijk — als tegenwicht tegen de globalisering — kunnen we wel op kerkgebouwen toepassen.

Krimp zorgt overigens ook voor passief behoud, want juist in perioden van welvaart is er meer aandacht voor sloop en vervanging. Bij ontwikkelingen wordt ook regelmatig de hand overspeeld. Bij stadsontwikkeling is het dichtgooien van stadsgrachten en het maken van doorbraken zodat de binnensteden bereikbaar werden voor auto's daar een voorbeeld van. De grachten worden weer open gegraven, de auto's geweerd. Maar moet je dan als slaaf van de geschiedenis alles weer precies herstellen, of moet je terugkijken waar we te ver zijn

Samen weet je meer!

gegaan, een nieuw ijkpunt nemen en vervolgens weer vooruitdenken?

Het staat niet in het artikel, maar de vele kerkgebouwen die na de Tweede Wereldoorlog in nieuwe wooncentra zijn verschenen als gevolg van onder meer de Wet Premie Kerkenbouw is een apart hoofdstuk in het vraagstuk van herbestemming en afstoting van kerkgebouwen. Is daar op macro-niveau ook niet de hand overspeeld, of zijn er hier en daar toch ook weer kansen binnen de ontwikkeling van (achterstands)wijken? Dit schetst mede de complexiteit van het vraagstuk, zonder eenvoudige, algemeen toepasbare oplossingen. De plek, de ruimte bepaalt mede de mogelijkheden. Het artikel "Blijven nadenken", is lichtvoetig geschreven, maar wel wat academisch van inhoud. Voor beleidsmakers kan het inspireren door het bieden van andere manieren van kijken.

Het tweede citaat komt uit het artikel: "Cultureel erfgoed is van ons allemaal", over het verbeteren van de informatie over erfgoed op internet. Dat komt heel dichtbij, want vanaf oktober van dit jaar krijgt elke eigenaar van een rijksmonument het domein "Mijn monument" op het afgeschermd deel van www.monumenten.nl Dat raakt niet alle gemeenten, maar wel veel. Eigenaren kunnen het eigen dossier niet alleen raadplegen, maar ook uitbreiden met technische informatie, wetenswaardigheden en foto's.

Het is geavanceerd, maar door een smartphone (met een specifiek programma) op een gebouw te richten krijg je in de nabije toekomst informatie over dat gebouw op je scherm. Toevoegingen door de eigenaar zijn dan ook op je telefoon te lezen. In Wikipedia zijn inmiddels alle rijksmonumenten uit het monumentenregister te vinden. En die informatie is na een oproep aangevuld met vele duizenden foto's. Wie meer wil weten over deze razendsnelle ontwikkeling — en wie begrippen als wiki's, widgets en iPads niet schuwt — moet zeker kennis nemen van het hele artikel. Ook een kijkje op Reliwiki, de gegevensbank met religieuze gebouwen (niet alleen monumentaal!), bevelen we in dit kader aan.

De genoemde artikelen zijn eenvoudig te vinden op www.cultureelerfgoed.nl. Vanaf de startpagina kunt u direct naar "Publicaties". Als u "Alle nummers" aanklikt onder Tijdschrift, komt het gewenste nummer (Nummer 2, lente 2011) in beeld. De hier genoemde artikelen treft u aan op de pagina's 12-14 en 20-21.

“Kerk naar buiten” onder aandacht van kerkrentmeesters

R.M. Belder

Voor de jaarvergadering van de afdeling Drenthe van de VKB die op 28 maart jl. in Beilen werd gehouden, had het bestuur ds. mr. J.P. (Hans) van Ark uitgenodigd een inleiding te houden over het missionair gemeente zijn. Mevr. M.W. Volders, voorzitter van de afdeling Drenthe, opende de bijeenkomst met bijbellezing en gebed en gaf vervolgens het woord aan ds. Van Ark.

Start van belangrijke projecten

Ds. Van Ark (1954), die als predikant verbonden is aan de hervormde gemeente Pauluskerk te Wezep, is jurist en econoom. Op latere leeftijd is hij theologie gaan studeren. Toen hij in 1999 in Wezep predikant werd heeft hij in anderhalf jaar 600 huisbezoeken afgelegd. Het gevolg is geweest dat het kerkgebouw moest worden uitgebreid. Nu is hij voor drie dagen per week bij de Protestantse Kerk in Nederland werkzaam en samen met mevr. drs. N. (Nynke) Dijkstra-Algra is hij verbonden aan het team Missionair Werk en Kerkgroei van de Protestantse Kerk in Nederland. Als gevolg daarvan is hij nog voor 50 pct. aan zijn gemeente verbonden.

Ds. Van Ark, die voor het eerst in een bijeenkomst met kerkrentmeesters zijn inleiding houdt, wijst er op dat de Protestantse Kerk in Nederland een paar jaar geleden gestart is met twee belangrijke zaken, namelijk:

- het jongerenproject van de Protestantse Kerk in Nederland (JOP) en
- het project missionair werk en kerkgroei.

Jaarlijks wordt de kerk met ledenverlies geconfronteerd van gemiddeld 2,6 pct. Wanneer er niets wordt gedaan, betekent dit dat over 35 jaar de Protestantse Kerk in Neder-

land uit Nederland verdwenen is. Dan is het overal kaalslag om ons heen. Het valt op dat ondanks dit ledenverlies waarover jaarlijks gepubliceerd wordt, iedereen daaronder rustig blijft.

Positieve instelling

Maar er zijn ook nog gemeenten binnen onze kerk die jaarlijks hun ledental zien groeien. Uit onderzoek is gebleken dat door het voeren van een ander beleid het tij kan worden gekeerd. In Nederland spreekt men er soms graag over dat het met de kerken slecht gesteld is. Buiten Nederland ligt de zaak anders, want nog steeds is het christendom de snelst groeiende wereldgodsdienst, met name in Azië en Zuid-Amerika. In de Verenigde Staten gaat de helft van de bevolking naar de kerk en in landen als Polen en Ierland groeit de interesse voor het christendom. In een paar Europese landen, waaronder Nederland, is er een daling, aldus ds. Van Ark. Wel maken we ons druk dat er ongeveer 700.000 moslims in Nederland zijn, maar weinig hoor je over de 800.000 immigranten die in Nederland woonachtig zijn en christen zijn.

Ds. Van Ark wijst erop dat hij in het najaar van 2009 en het voorjaar van 2010 op verzoek van de Protestantse Kerk in Nederland op een 80-tal plaatsen in Nederland bijeenkomsten heeft belegd om predikanten, kerkelijke werkers en kerkenraden te wijzen op de missionaire roeping van iedere gemeente. 's Middags deed hij dat voor circa 1.000 predikanten en kerkelijk werkers en 's avonds werden op diezelfde locatie zo'n 10.000 kerkenraadsleden in de gelegenheid gesteld om zijn verhaal aan te horen.

Kerk naar buiten!

Ds. Van Ark: In onze kerk vergaderen we wat af, maar halveer die zaak eens. Ga eens wat efficiënter

Ds. mr. J.P. van Ark.

werken. Realiseert u eens dat 80 pct. van de Nederlanders religieus is, maar hoe gaan wij als kerk daar mee om? Hoe kunnen wij als kerk weer aansluiting bij hen krijgen? De kerk heeft veel te weinig aandacht voor de mensen en is veel te veel met zichzelf bezig. Bekijk de agenda van de kerkenraadsvergadering eens en zet een *cirkeltje* bij het agendapunt van de kerk en plaats een *kruisje* bij het agendapunt dat met de Ander te maken heeft. U ziet dan zelf het resultaat!

De kerk heeft toch de opdracht om te zien naar hen die het Evangelie niet kennen? Stel de predikant in de gelegenheid om mensen 'buiten' de kerk te gaan opzoeken. Dat is zijn kernroeping, zo stelt ds. Van Ark, die adviseert om de helft van de tijd te gaan besteden aan de mensen die niet tot de kerk behoren. Waarom zouden de bloemen die in veel kerken op zondag aan b.v. zieke gemeenteleden worden gegeven ook niet aan buitenkerkelijken worden verstrekt?

30 Kansrijke modellen

Ds. Van Ark wijst erop dat er op twee locaties in Nederland (Vinexlocatie IJburg en Nieuw-Vennep) een nieuwe kerk is gesticht. Aan de vorming van een derde gemeente in Rotterdam-Zuid bij de Erasmusbrug wordt gewerkt. Verder wijst hij op

de uitgaven die door het team Missionair Werk en Kerkgroei tot stand zijn gekomen. Het boekje beschrijft een dertig kansrijke missionaire modellen voor de gemeente en is een verkorte versie van de map die kerkenraden al geruime tijd geleden konden bestellen.

Om groei in een gemeente te bereiken, moet aan de volgende vier factoren voldaan zijn:

- De heldere identiteit van de gemeente. Goed nadenken over keuzes en zorg er voor dat de kerk ook door de week zichtbaar aanwezig is.
- Helder en transparant leiderschap, dat niet alleen van de predikant maar ook van de overige kerkenraadsleden wordt gevraagd.
- Uitstekend communicatiebeleid, zowel intern als extern. Laat depredikant elke twee weken een thema aanreiken waarover gemeenteleden, wel of geen kerkenraadslid, gaan publiceren in de vorm van artikeltjes in huis-aan-huisbladen.
- Gastvrijheid. Wees open en uitnodigend en organiseer dat goed. De gastvrijheid valt in de meeste kerken tegen. Bij hoeveel kerken staat er bij de ingang aangegeven zijn wat de activiteiten voor de komende week zijn en bij wie men nadere informatie kan verkrijgen?

Financiën

De Protestantse Kerk in Nederland heeft het mogelijk gemaakt dat twee belangrijke projecten als JOP en Missionair gemeente-zijn in het belang van de kerk en haar gemeenten konden worden aangepakt. Daar was geen geld voor, dus is er bezuinigd en soms fors bezuinigd op bestaand werk. Daardoor is ruimte ontstaan voor dit nieuwe beleid. Dit is echter geen beweging die ik in plaatselijke gemeenten zie. Colleges van kerkrentmeesters doen hun uiterste best om de zaak 'draaiende' te houden en wanneer de predikantsplaats vacant wordt, wordt al direct gedacht aan een parttime invulling van 80 pct. en enkele jaren later wordt dit 60 pct.

Ds. Van Ark pleit er voor om méér te bezuinigen dan nodig is op gebouwen en formatieplaatsen, zodat er

Veel aandacht voor de inleiding van ds. Van Ark.

budget vrij kan komen voor nieuw beleid, want dat biedt perspectief. Het is beter in één keer naar 50 pct. te gaan dan dat gefaseerd te doen, want dan ontstaat er ruimte voor nieuw beleid. Ga er nu over nadenken, zo stimuleerde ds. Van Ark de aanwezigen.

Begin met een bezinning

Ds. Van Ark sloot zijn boeiende inleiding af met een aantal aandachtspunten:

- Denk fundamenteel na waarom wij in ons dorp kerk willen zijn.
- Wat is de geestelijke dimensie? Wat is de functie van het gebed en wordt er nog gebeden voor de gemeente?
- Het grote belang van relaties waar alles om draait.
- Waar ligt de kracht van onze gemeente? Waar zijn wij goed in?
- Hoe ziet onze omgeving er uit? Waar zijn wij als kerk? Welke mensen wonen er in onze wijk (organiseer eens een gemeenteavond en laat een wijkagent, een huisarts, iemand die in de verpleging werkzaam is, enz. eens vertellen waarmee zij bezig zijn en tegen welke zaken zij

aanlopen waar kerken een taak hebben liggen).

- Waar zit onze blinde vlek en waar zijn we niet goed in? Niet alles kan en moet.
- Wat doen andere organisaties en kerkgenootschappen in uw omgeving en wat weten we eigenlijk van elkaar?

Goud in handen

Na de pauze ging ds. Van Ark op diverse vragen nader in, waarbij hij nog eens wees op de noodzaak van keuzes maken. Vrijwilligers zijn het kapitaal van de gemeente en met hen moet zorgvuldig worden omgegaan. Maak duidelijke keuzes en geef aan welke dingen we niet doen. Hij realiseert zich heel goed dat het lastig is om nu geld beschikbaar te stellen voor nieuw beleid, maar gebeurt dit niet, dus gebeurt er in feite niets, dan blijft het ledenverlies toenemen. Daarom is het gewenst duidelijke keuzes te maken.

In het kader van de communicatie wees hij op het belang van de sociale media. Daarom is het noodzakelijk om de website wekelijks te verversen. Ds. Van Ark wees ook op de kracht van de gemeente. ▶

Tweede missionaire ronde

In 2011 en 2012 organiseert het team Missionair Werk en Kerkgroei van de Protestantse Kerk voor de tweede keer 80 regionale middagen en avonden rond missionair gemeente-zijn. Tijdens deze bijeenkomsten wordt dieper ingegaan op wat in de eerste missionaire ronde is aangereikt. Het programma gaat in op eigen motivatie en geloof en er is ruimte voor uitwisseling. Op de website www.pkn.nl/missionair is alle informatie te vinden over deze tweede missionaire ronde.

Via de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) kunnen plaatselijke kerkelijke gemeenten gebruik maken van speciale verzekeringen. Via verzekeringsmakelaars Marsh Nederland en Mercer heeft de Vereniging een aantal collectieve polissen tot stand gebracht. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt en zijn zeer concurrerend dankzij het collectieve karakter. Kijk op www.kerkrentmeester.nl onder verzekeringen voor adequate dekkingen tegen zeer lage premies. Zo kunnen de volgende verzekeringen afgesloten worden:

Mercer:

- persoonlijke ongevallenverzekering
- ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- reis/ongevallenverzekering
- vervangingsverzekering predikanten
- zorgverzekering

Uw contactpersoon

Erik Hazenack

T: 010 - 40 60 963

E: info.vkb@mercer.com

Marsh Nederland:

- wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- rechtsbijstandverzekering
- fraude- en berovingverzekering

Uw contactpersoon

Pieter Stoeltie

T: 020 - 54 17 539

E: pieter.stoeltie@marsh.com

MERCER

MARSH

De kerk heeft werkelijk goud in handen op het terrein van het pastoraat wanneer predikanten, kerkelijke werkers en ouderlingen gemeenteleden bezoeken. Maar tegelijkertijd is dat ook een bedreiging, want je zit er bij of je staat er buiten. Het belang van een 'warme gemeenschap' is het besef dat de grens tussen 'erbij horen' en 'er buiten staan' poreus moet blijven. Anders zijn het "die mensen van de kerk".

Soms is ook de drempel heel hoog, maar dan van beide kanten gezien. Voor de buitenkerkelijke die zich amper iets kan voorstellen bij wat de kerk doet en wat er in de kerk gebeurt, kan dit afschrikken. Maar ook voor de kerk zelf, want herkennen de kerken de hedendaagse vragen om daarop in te spelen? Houd zo lang mogelijk de eigen 'Boodschap' (bekering) op zak en speel in op ontwikkelingen in het eigen dorp of stad. De kerk is meer *nu* dan straks en *dichterbij* dan *veraf*.

Ds. Van Ark sloot de gedachtewisseling af door te stellen dat ook Jezus dit deed. Hij was minder in synagogen, want 80 pct. van zijn werk verrichtte hij buiten de synagogen. Op pleinen, straten en te midden van de mensen waarmee hij sprak. Jezus stond midden in de samenleving.

Huishoudelijke zaken

Nadat mevrouw Volders ds. Van Ark had bedankt voor zijn boeiende betoog en na afdoening van een aantal huishoudelijke zaken, waaronder het jaarverslag en de jaarrekening 2010 en de begroting 2011, volgde sluiting van deze zeer interessante jaarvergadering van de afdeling Drenthe van de VKB.

Begraafplaatsen zijn plekken van stilte geworden

In het Reformatorisch Dagblad van 27 december 2010 is een artikel opgenomen waarin onderzoekster mevrouw Margriet de Roever, werkzaam bij het stadsarchief van Amsterdam, nadere uitleg geeft over haar in 2004 verschenen boek, getiteld "De begraafplaatsen van Amsterdam". Vroeger was er veel verschil tussen een begrafenis van iemand uit de Amsterdamse bovenlaag en de rest

van de bevolking. De rijken kochten tot in de negentiende eeuw een graf in een van de kerken, waarop hun naam kwam te staan. Het lag onder de vloer van de kerken vol met lichamen, soms wel vijf hoog. Mensen die minder te besteden hadden, konden een graf met een nummer kopen in de kerk. Dat graf werd later geruimd.

In de kerk

Amsterdam was één van de laatste plaatsen die stopten met begraven in de kerk. In 1829 kwam er een landelijke verordening die dat verbood. Soms vielen kerkgangers flauw vanwege de lijkvlucht. Maar het probleem was al niet zo groot meer als in voorbije tijden. Toen begruof men ook op zondag de doden en lag een graf tijdens de dienst soms open. Pas in 1869 kwam er een definitief einde aan het begraven in de Amsterdamse kerken.

Mensen die vroeger weinig geld hadden, werden begraven op de kerkhoven rond de kerken in het centrum, onder meer de Oude, de Nieuwe, de Wester- en de Zuiderkerk. De bouw van de Zuider- en Westerkerk in de loop van de zeventiende eeuw was niet alleen nodig voor het groeiend aantal kerkgangers, maar ook voor het begraven van armere mensen in de ruimten er omheen, zo stelt mevrouw De Roever.

De eerste zelfstandige begraafplaats in Amsterdam was het Kartuizerkerkhof, dat dateert uit 1602. Het lag toen aan de westkant, juist buiten de stad, op het terrein van het voormalige Kartuizerklooster. Daar waren elke dag diverse begrafenissen. Rond 1830 waren er in Amsterdam zo'n 8.000 per jaar. Maar de Amsterdammers begonnen de kerkhoven in de stad steeds meer als ongezond te ervaren. Daarom besloot het stadsbestuur in 1655 de Wester- en de Noorderbegravingste te ruimen. Het kerkhof van de Nieuwe Kerk was al eerder geruimd in verband met de bouw van het stadhuis op de Dam. Vanaf de uitbreiding in 1664 kregen de kerken geen kerkhoven meer. De tendens werd vanaf die tijd om de begraafplaatsen aan de rand van de stad te situeren.

Nieuwe Wester

Vaak werden de zo zorgvuldig gekozen locaties door de snelle bouw van huizen ingehaald. Dat zou niet gebeuren met de Nieuwe Westerbegraafplaats, die dateert van 1894, zo nam het stadsbestuur zich voor. Deze begraafplaats kwam kilometers buiten de stad te liggen. Maar het was weer niet goed: de begraafplaats lag niet op loopafstand en was ook niet met openbaar vervoer te bereiken. Een gratis pendelbus kon niet verhinderen dat de Nieuwe Wester in 1917 alweer gesloten werd. De plaats van de Nieuwe Ooster aan de oostkant van de stad was beter gekozen.

Mevrouw De Roever vindt het vreemd dat 'de eeuwige grafcrust' die de mensen indertijd voor veel geld konden kopen op diverse plaatsen teniet gedaan wordt. Ze betaalden een groot bedrag om te bedingen dat hun graf na hun dood niet geruimd zou worden. Toen er ruimteproblemen kwamen en nabestaanden niet reageerden, werden de rechten ongedaan gemaakt. Zij wijst er op dat de begraafplaatsen hun taboe verloren hebben en dat mensen deze natuurlijke plaatsen bezoeken om te recreëren. "Begraafplaatsen zijn plekken van stilte geworden, waar niet alleen het lichaam maar ook de geest van mensen tot rust kan komen", aldus mevrouw De Roever.

Bätzorgel in Benschop gerestaureerd

Op 25 maart 2011 heeft de hervormde gemeente te Benschop haar gerestaureerde kerkorgel weer in gebruik genomen. Het instrument is oorspronkelijk gebouwd door Johann Heinrich Hartmann Bätz in 1755. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door orgelmaker Hans van Rossum te Wijk en Aalburg.

Peter van Dijk begeleidde als adviseur namens de Commissie orgelzaken de werkzaamheden. Het instrument was de laatste jaren dringend aan restauratie toe. Daarnaast was er de wens om het orgel uit te breiden met een vrij pedaal om het meer draagkracht te geven bij de begeleiding van de samenzang.

“Samen kerk = samen sterk!” zichtbaar en relevant

Tijdens de algemene vergadering van de VKB, die op 9 april 2011 in “De Reehorst” te Ede werd gehouden, sprak de voorzitter van de VKB, de heer mr. P.A. de Lange, de volgende jaarrede uit.

Het centrale beleidsterrein van de VKB is dit jaar “organisatie”, gekoppeld aan de beleidsvoorbereidende verenigingscommissie IVA (interne verenigingsaangelegenheden). Hoe organiseren wij onze centrale domeinen: geld, mensen, gebouwen en organisatie? De verbindende woorden zijn in de kern: “ja” en “samen”.

Vrijwillig en om niet

Het thema mag dan wel niet het praktisch onderwerp bij uitstek zijn met de grote vergezichten, het is wel de basis van onze pelgrimage als kerkrentmeester. U en ik hebben gaaf en onvoorwaardelijk: “ja” gezegd tegen de wereld van kerkelijk beheer. Vrijwillig en om niet. Dat zeggen wij hier en nu opnieuw tegen elkaar. Wij mogen het ook ervaren als een stukje roeping. Als de mensentongen zwijgen zullen onze gestapelde stenen nog getuigen. Dat is het zichtbare, het uiterlijke, het tegelijk volstrekt transparante aan ons handelen. Onze gebouwen richten zich op. Het luiden van klokken en het openen van de deuren blijft allesbehalve onopgemerkt. Een volmondig “ja” tegen het doen. En daarmee direct een stevig “nee” tegen het niet doen, tegen de onverschilligheid, tegen het begraven van kansen en talenten. Kerkrentmeesters maken daarmee zichtbaar het relevante verschil.

Het relevante zit niet in de individuele kerkrentmeester zelf. Wij dienen God en de naaste. Wij werken telkens en voortdurend in uitsluitende gerichtheid op de gemeenschap met de Allerhoogste en met de naaste. Dat heet pas echt gemeenschapszin. Dat geeft aan samenkomen en samenzijn werkelijk betekenis en waarachtige samenhang. De relevantie zit dus per se niet in ons, maar juist buiten ons. Wij zijn relevant in die ander en voor die ander. Daarin creëren wij toegevoegde waarde. Dat is oorsprong, zin en doel. Zo huisvesten, voeden en kleden wij samen met de diaconie onze kerk, politiek, maatschappij en individuen in een passend Bijbels maatpak.

Wijwilligers

Het “ja” en “samen” roepen wij uit naar God en mensen, en vandaag samen in het bijzonder naar elkaar, vrij in gebondenheid, kortgezegd als “wijwilligers”. Samen nadenken en ons laten inspireren door de Ander en anderen. Merken dat we er niet alleen voor staan, maar ons herkennen in gedeelde vragen en oplossingen. Dat is bepaald niet van vandaag of gisteren. Onze groepsverbondenheid wortelt al in een veel verder verleden. Als we teruggaan naar het jaar 1920, vinden

De heer De Lange neemt voor de vergadering nog wat stukken door.

we in de regeling van de predikantstraktementen de directe aanleiding voor de geboorte van de Vereniging. Natuurlijk was er al langer behoefte om in een organisatieverband met elkaar te kunnen spreken, maar een urgente aanleiding geeft dan het zetje om de beheerders bij elkaar te brengen. Het diepe verval van de predikantstraktementen en de wanorde op dat gebied vroegen om adequaat handelen.

De mannen van het eerste uur hadden bepaald *visie*. Het werd zelfs getypeerd met het woordje “utopie”. Toch werd veel wat onbereikbaar leek, wél gerealiseerd. Men sprak in de beginjaren al over nauwe samenwerking met de kerkenraad, over een brandverzekering, over een adviesbureau, over het kerkelijke bevolkingsregister, over een behoorlijke bezoldiging van de predikanten en een regeling voor het pensioen van de predikanten en wat niet al meer.

Herschikking binnen de Vereniging

In 1927 kwam er een eerste serieuze herschikking binnen de Vereniging. Statutair was er al een artikel met de mogelijkheid van provinciale afdelingen, maar daar werd nu invulling aan gegeven. Daardoor kwam er nieuw leven, nauwer contact tussen de leden in een provincie. Capabele bestuurders kwamen hierdoor naar voren en in eigen provincie. In eigen taal of dialect konden de gezamenlijke belangen besproken worden.

Naast *visie* waren er ook verdere *ambities*. De Vereniging ging zich met meer stijl op de kaart zetten met het oog op de gezamenlijke belangen. We wijzen daarbij op conferenties met ministers, kamerleden en kamerfracties, met de synode, met de commissie voor de predikantstrak-

tementen, met het algemeen college van toezicht, de bond van predikanten, het instituut voor kerkelijke en religieuze kunst en talrijke andere colleges of bijzondere personen. Zichtbaar en relevant.

Er kwam een verzekeringscommissie "Stormbrand"; op initiatief van de Vereniging werd de Stichting Zuiderzee-fonds opgericht. "Het Orgaan" werd "Het Maandblad". Er was behoefte aan deskundige adviseurs, en zo kwamen toen al de orgeladviseurs in beeld als de voorgangers van de zogenoemde "technische raadgevers" waar de Vereniging ook vandaag nog over beschikt. Meer en meer kwam het accent op samenwerking te liggen. In 1929 werd een vergadering gehouden met de zusterorganisatie — onze ambtelijke evenknie — de Federatie van Diaconieën, om daarbij de gemeenschappelijke belangen te bespreken. Ook met Monumentenzorg werd contact opgenomen, met als gevolg betere voorwaarden bij het verlenen van rijkssubsidie voor het restaureren van kerkgebouwen. In de kerk was er inmiddels erkenning gekomen voor het werk van de vereniging, wat zich onder meer uitte in het recht van voordracht van bestuursleden. De voorzitter van de vereniging treedt meer naar buiten en is in 1930 voor het eerst met een rede op de radio te horen. Dat waren nog eens tijden! Het zou nog vaker voorkomen.

Samenwerking rode draad

De rode draad in deze activiteiten is samenwerking, samenwerking en nog eens samenwerking. Met kerkenraad, synode, overheid, diaconieën en ga zo maar door. Samenwerking in en buiten de kerk. In deze vroege jaren van de Vereniging liggen onze wortels en wordt onze eigenheid gevormd. We mogen er diep respect voor hebben, als we constateren dat eigenlijk vanuit het niets, zonder Centraal Bureau, zoveel tot stand is gebracht in betrekkelijk weinig jaren. Dat mag ons motiveren en inspireren om met de ons ter beschikking staande middelen ijverig door te gaan, en de samenwerking met anderen voortdurend te zoeken.

De mogelijkheden worden wel bepaald door tijd en omstandigheden. De situatie van de VKB vandaag is toch wel even wat anders dan de situatie van de VVK of het LVCB in vroeger jaren. Het beheer van de kerkelijke goederen en gelden was oorspronkelijk een taak van de overheid. Later kwam het beheer onder eigen reglementen binnen de kerk, naast kerkorde en synode. In enkele stappen is dat uiteindelijk geïntegreerd in de kerkorde en bestuurlijk ondergebracht in de ambtelijke vergaderingen. Dat geeft vandaag een andere positie. Dat is geen kwestie van meer of minder, maar van anders.

In de loop van de tijd hebben wij veel kerkeigen kernactiviteiten overgelaten aan de politiek en de maatschappij en uiteindelijk aan het geëmancipeerde individu. Veel kansen en mogelijkheden voor kerken om daarbij het Woord zichtbaar en relevant handen en voeten te geven zijn daarbij verloren gegaan. De verzorgingsstaat is in toenemende mate het verworden en verlaten concept van het anonieme leger van kanslozen, van degenen die niet voor zichzelf kunnen zorgen, gebleken. Wij zijn daarmee op het punt van zending in eigen land beland. Wij hebben daar absoluut een gidsfunctie.

De heer De Lange spreekt zijn jaarrede uit.

VKB heeft eigen agenda

In de beweging van het volgen van de agenda van de kerk is ook de betekenis van het kerkbeheer meegegaan. Dat is ook precies de reden waarom wij als VKB ook een eigen agenda hebben geformuleerd. Om vanuit onze eigenstandige kerkrentmeesterlijke verantwoordelijkheden en mogelijkheden niet alleen te doen wat de kerk nodig acht dat wij doen, maar ook als huismeesters Gods zelf invulling te geven aan inspirerend en enthousiasmerend beheer. Kansen voor kerken! Er zijn met het Moderamen van de generale synode en het Bestuur van de Dienstenorganisatie stevige discussies gevoerd over financiën, gebouwen en organisatie, maar inmiddels is er grote vreugde over goede en constructieve samenwerking en alle mogelijkheden om met elkaar het vreugdepad van kerkzijn in deze samenleving opnieuw samen te asfalteren en met elkaar breed begaanbaar te maken.

De volgende beleidsstap wordt nu gezet. Net als bijna 100 jaar geleden hebben wij visie en beleid, maar nu is het de hoogste tijd om door te pakken. Daarvoor dient het project bestuurlijke vernieuwing. Dat is geboren uit het besef van urgentie. Het gaat er niet eerst en vooral om in welke gremia of commissie wij aanzitten, maar wat wij van onze kerkwaardige voornemens concreet in de praktijk kunnen realiseren. Dat leidt tot een omvorming naar zichtbare en relevante projecten. De website is daar een aardig voorbeeld van. Werd deze twee jaar geleden gelanceerd, in de basis nadert deze nu haar voltooiing. Met geavanceerde e-learning modules, met een marktplaats voor kerkrentmeesters, met een forum en dossierbank, met een webwinkel en enquêtemodules. En dat is nog maar het begin!

Onze boeken en uitgaven moeten zichtbaar worden naar politiek, maatschappij en individu. Wij komen niet alleen

maar om geld vragen. Wij maken duidelijk waar wij voor staan en wat wij te bieden hebben. Ik droom van publicaties van provinciale afdelingen en lokale gemeenten, die ontsloten worden via de voorkant van onze website om aan eenieder te laten zien wat wij als beheerders in stand houden, organiseren en van dag tot dag aan toegevoegde waarde in huis hebben.

Centrale gidsen en verwijzers

De eerste stappen worden gezet. Het jubileumboek van de Provinciale Afdeling Utrecht wordt bij welzijn en leven op 24 september 2011 aangeboden aan de Commissaris van de Koningin aldaar. Maar er is meer. Wij doen met Consultancy- en Adviesbureau Berenschot en het Catharijneconvent mee aan discussies over roerend religieus erfgoed. Wij vormen onze mening over afstoting, herbesteding en hergebruik van kerkgebouwen in centrale en vaste hechte kerkelijke samenwerkingsvormen in de Provinciale Afdelingen met de SBKG'en, met de RCBB's en met de adviseurs Kerkbeheer. Deze worden de centrale gidsen en verwijzers in de afdeling naar de ook via de website bekende kerkrentmeesters, deskundige vrijwilligers en bedrijven die hebben aangetoond vanuit hun passie voor kerken zichtbaar en relevant toegevoegde waarde te kunnen creëren. Ik ben ook buitengewoon dankbaar dit jaar al veel meer van onze belanghouders en adverteerders hier op onze beurs vandaag te mogen aantreffen. Het gaat om krachtenbundeling in en buiten eigen kring op datgene wat ons samen bindt en bezighoudt.

Ook onze workshops maken door de jaren heen duidelijk dat wij niet alleen uw belangen intern willen behartigen, maar dat wij ook naar buiten toe verbindingen willen leggen en daarmee in en buiten de kerk gezaghebbend willen zijn. Het Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen is daar een fantastisch voorbeeld van. Het is het gezaghebbend standaardwerk op het gebied van begraafplaatsen in Nederland. Zo worden wij kennisinstituut. Ook in verbinding met het maatschappelijk middenveld. Welke lessen kunnen wij vandaag leren over samenwerking vanuit het perspectief van de voorman van de vakbeweging? Wat doet u en de VKB voor behoud en functionele inzet van koster, cantors, organisten en andere betaalde krachten? Werken wij intern al goed en blijvend samen? Of, en dat is de andere kant, saneren wij weg?

Historisch continuïteitsbesef

Onze geschiedenis leert ons vandaag dat er nu weer een beweging terug is. Dat heeft alles te maken met historisch continuïteitsbesef. Wij doen met eigentijdse middelen wat onze voorouders ook al deden. Wij staan op de schouders van onze voorouders. Dat ontdekken heet met een mooi woord: "herbronnen". Het individu zal de persoonlijke vrijheid en moed moeten herwinnen om weer over de drempel van de eigen gène van hartelijk kerkbezoek te springen en de plaats in de gemeenschap te hernemen. Dat kan ook makkelijk, want er is ruimte genoeg en het zitplaatsengeld is al enige tijd afgeschaft.

In het boek "In dienst van de Kerk" van de VVK destijds schreef ik in 2004 een bijdrage als kerkvoogd-synodelid. Die bijdrage had het volgende slot: "(..) Na die hectiek

van verandering en verplaatsing is het opnieuw tijd voor reflectie en herformulering. Om proactief vanuit de lange en zegenrijke traditie samen met het Landelijk Verband professionele antwoorden te vinden. Door sterke betrokkenheid opnieuw uit te spreken wat in een veranderde vereniging, kerk, politiek, cultuur en maatschappij hard nodig is. Nog wat meer profiel op die banden geeft ongetwijfeld garantie op een nog langere levensduur. In dienst van de Kerk."

Na de Samen-op-Weg fase met majeure omwentelingen in kerk en interne structuur, en een onevenredig grote aandacht daarvoor, was het nodig om opnieuw stil te staan bij positie, plannen en activiteiten van de vereniging. We hebben in de vijf jaren als VKB veel tot stand kunnen brengen. Met een nieuwe huisvesting, huisstijl, internetpresentie, etcetera, hebben we de organisatie versterkt. We zijn de samenhang in de activiteiten gaan versterken door naast belangenbehartiging en dienstverlening bewust te werken aan het kennisinstituut. Symposium, publicaties, de genoemde website, het maandblad, e-learning: allemaal zaken die hier een bijdrage aan leveren.

Vijf jaar is een drempel. Achterom kijken, maar ook vooruit. Wat hebben we al bereikt en waar gaan we ons verder op richten? Met een meer projectmatige aanpak, en een meer systematische beleidsplanning om de samenhang tussen de activiteiten beter te kunnen waarborgen, willen we langs diverse lijnen verder ontwikkelen. "Ja" en "Samen", "Zichtbaar" en "Relevant" vormen de vier bouwstenen van onze handelings- en organisatie-matrix anno 2011. U bent, net als Petrus, sleutelbewaarder. Met een geopend hart, met een luisterend oor, met een open blik en onbevangen en onbevreesde geest mag u de plaatsen voor samenkomst en samenzijn openen en geopend houden. En dat niet uit uzelf. Het is een gave van God!

Ik bid en wens u en allen die u zijn toevertrouwd veel vreugde bij en zegen op uw werk als kerkrentmeester, zo besloot de voorzitter van de VKB zijn jaarrede.

Komt U bij ons kijken of komen wij naar U toe?
Op www.KANTINEMEUBILERING.nl
staan modellen- kleuren-prijzen van stoelen - tafels en kapstok.
Tel. 0183-505085

dekkerdrukwerken

hortensiastraat 10, 8903 JN leeuwarden
telefoon: (058) 233 00 00 www.dekkerdrukwerken.nl
u kunt nu ook via onze website bestellen, zie "webdrukkerij"

VOORDELIGE COLLECTEBONNEN

1,00 1,25 1,50 2,00 2,50 5,00
1,00 COLLECTEBONNEN 5,00

Overlegorgaan SBKG-en bijeen

R.M. Belder

De Stichtingen Behoud Kerkelijke Gebouwen, die destijds door de provinciale afdelingen van de VKB zijn opgericht, komen twee keer per jaar bijeen als overlegplatform (OVO) om ervaringen uit te wisselen en elkaar informatie te verstrekken over zaken die zich in de dagelijkse praktijk op het gebied van (monumentale) gebouwen en monumenten afspelen. Dat gebeurt onder voorzitterschap van de VKB en wel in de persoon van de heer ir. D. Hoogendoorn, lid van het hoofdbestuur van de VKB.

Doel SBKG-en

Deze vergaderingen worden vrijwel altijd bijgewoond door de secretaris van de Commissie Kerkelijke Gebouwen van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO-K), mr. J. Broekhuizen. Meestal is er ook een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) aanwezig. De afgelopen paar jaren is dat de heer H.W. Wiegman, die als regioconsulent verbonden is aan de RCE.

Zoals de meeste colleges van kerkrentmeesters weten, is het doel van de SBKG-en de eigenaren van (monumentale) kerkgebouwen terzijde te staan bij alle zaken die te maken hebben met onderhoud en restauratie, het beheer en de exploitatie van kerkelijke gebouwen. Verder gaat het over het onderhouden van de contacten met de aannemer, de architect, de politiek (gemeente, provincie en rijk) en om kennis van wet- en regelgeving. Dat zijn de specialiteiten waarmee SBKG-en de colleges van kerkrentmeesters van dienst kunnen zijn. Onderaan deze publicatie zijn de contactadressen van de SBKG-en vermeld, zodat colleges van kerkrentmeesters in voorkomende gevallen rechtstreeks met de betreffende SBKG contact kunnen opnemen voor het maken van een afspraak.

Mede- en hergebruik kerkgebouwen

Op 8 maart 2011 was het OVO bijeen, waarbij uitvoerig is stil gestaan bij afstoting van kerkgebouwen en het hergebruik daarvan. Een paar jaar geleden had de VKB een helder stappenplan vastgesteld dat als goede leidraad voor de colleges van kerkrentmeesters gebruikt kan worden over de keuze van het kerkgebouw. Het zou nuttig zijn dit document uit te breiden met enkele korte en heldere tips over het medegebruik en hergebruik van de kerkgebouwen. Besloten wordt dit verder te gaan uitwerken.

Door de heer Broekhuizen wordt gewezen op een brochure die dit jaar door de RCE wordt uitgegeven over het hergebruik van kerkgebouwen. Op tal van fronten wordt, mede naar aanleiding van het Jaar voor het Religieus Erfgoed (2008) nagedacht over de bestemming van het kerkelijk onroerend goed wanneer dat niet meer

gebruikt wordt voor het doel waarvoor het gebouwd is. De Protestantse Kerk in Nederland komt het komende najaar met een boek over de transformatie van kerkgebouwen. Er schijnt een Commissie Schuyt aan het werk te zijn die in een viertal provincies met enkele pilots over hergebruik van kerkgebouwen bezig is. Maar ondanks alle goede bedoelingen gaan diverse partijen aan de slag zonder voldoende rekening te houden met de waarde van het kerkgebouw voor de kerkelijke gemeente die hiervan afstand moet doen. Er is sprake van een gebrek aan erkenning van kerkelijke belangen door andere instanties.

Vermindering regelgeving

Er wordt stil gestaan over vermindering van de regeldruk voor beschermde rijksmonumenten en in beschermde stads- en dorpsgezichten. De Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg ziet op een vereenvoudiging van regelgeving. Naast de vereenvoudiging van de subsidie-regelgeving wordt ook aangekondigd dat er voorstellen worden gedaan voor een vereenvoudiging van de regels voor vergunningverlening. Het komt er wel op neer dat het grootste deel van de ingrepen vergunningplichtig blijft. Bij kerken is het moeilijk waarneembaar wat de gevolgen hiervan zullen zijn.

Verder wordt gesproken over wijzigingen van de monumentenwet. In de praktijk blijkt dat het wijzigen van het interieur van een monumentaal kerkgebouw zo uitwerkt dat niet de kerk maar de overheid het laatste woord zou hebben in liturgische zaken. Er doen zich namelijk regelmatig gevallen voor waarbij het kerkbestuur een monumentaal kerkgebouw wil aanpassen aan hedendaagse liturgische ontwikkelingen, terwijl daarop van overheidszijde (advies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, plaatselijke monumentencommissie of belangenorganisatie) afwijzend wordt gereageerd.

BRIM

Voorts wordt het monumentenbudget in het kader van het BRIM (Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten) ter sprake gebracht dat voor 2012 becijferd is op maximaal € 106 miljoen. Er zijn plannen bij de RCE om met ingang van 2012 het plafondbedrag van € 700.000 terug te brengen. Dat betekent dat er vanaf 2012 aan meer kerken een subsidiebeschikking kan worden geboden. Daardoor zal het probleem van te weinig budget over een aantal jaren voor een groot gedeelte tot het verleden behoren. De vergadering is van mening dat een verlaging van het plafondbedrag naar zo'n € 200.000 tot € 250.000 een reële optie is.

Tenslotte wordt nog even van gedachten gewisseld over de procedure in het kader van de subsidieregeling van ►

het BRIM. Hoewel het nog geen 'lootsysteem' is, vindt men in toenemende mate de huidige situatie onbevredigend. Ook Tweede Kamerleden vinden dat dit zo niet langer kan. Verder wordt door enkele bouwkundigen geadviseerd de aanvraag niet online aan te bieden, maar weer in printvorm in te dienen.

Gedeputeerde Staten

In mei a.s. zal de nieuwe samenstelling van Gedeputeerde Staten in de provincies bekend zijn. Belangrijk is dat de SBKG-en attent zijn op de afspraken die in de oude situatie gemaakt zijn en die mogelijk om bepaalde redenen in het nadeel van kerkelijke gemeenten gewijzigd worden. De heer Broekhuizen verzoekt de vertegenwoordigers van de SBKG-en hierop zeer alert te zijn en relevante zaken te melden bij het CIO-K.

Zoals gemeld, is de doelstelling van het OVO informatie uit te wisselen (vanuit CIO-K en RCE naar de basis, ofwel de SBKG-en) en omgekeerd. Iedereen vindt dit een uitstekende formule. Omdat er in de afgelopen jaren veel informatie in het kader van wet- en regelgeving beschikbaar komt, is het nodig de SBKG-en hierover te informeren. Daardoor blijft er minder tijd over voor het 'bijpraten' over de werkwijze van de SBKG-en onderling. Omdat de vergadering het van groot belang vindt dat SBKG-en op tijd en gedetailleerd geïnformeerd worden over allerlei ontwikkelingen, waarvoor zij o.m. de heer Broekhuizen zeer erkentelijk is, wordt besloten de huidige werkwijze te handhaven. Wanneer een SBKG behoefte heeft aan informatie-uitwisseling, dan zal zij rechtstreeks met een andere SBKG contact moeten zoeken. De volgende OVO-vergadering is op 25 oktober

2011.

Contactadressen

Voor colleges van kerkrentmeesters die met de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen in hun regio contact willen leggen voor het maken van een afspraak, worden hieronder de contactadressen vermeld:

Friesland: postbus 137, 8900 AC Leeuwarden, tel. 058 – 2123592, fax.nr. 058 – 2129856, e-mail: j.jongsma@sbkgf.nl.
Groningen-Drenthe: De Korenbloem 4, 7921 BR Zuidwolde, tel. 0528 - 374150. e-mail: g.klaren@hetnet.nl.
Bezoekadres: Prins Hendrikplein 10, Veendam, e-mail: info@sbkgd.nl; website: www.sbkgd.nl.

Overijssel-Flevoland: Van Dedemlaan 33, 8061 CJ Hasselt, tel. 038 – 47.71.792, e-mail: Woutvanderkolk@planet.nl.

Gelderland: Meidijk 2, 5305 VJ Zuilichem, tel. 0418 – 67.25.56, fax. 0418 – 670280, e-mail: peter.vanden.bogerd@hetnet.nl.

Het bouw bureau van de Stichtingen van Overijssel-Flevoland en Gelderland is gevestigd te Vaassen. Bezoekadres: Vossenhoek 16, 8172 AB Vaassen, tel. 0578 – 570157, ing. H. Bron, e-mail: sbkg.ofg@chello.nl; website: www.sbkgnl.

Utrecht: Kerkeland 63, 3947 MV Langbroek, tel. 0343 – 56 16 52, mobiel: 06 – 53 18 92 54, e-mail: sbkgu@kpnmail.nl.

Noord-Holland: Heijermanslaan 15, 1422 GT Uithoorn, e-mail: hpdoornbos@planet.nl, tel. 0297 – 54.01.60.

Zuid-Holland: Sportlaan 6, 3299 XG Maasdam, tel. 078 – 676 22 76, e-mail: info@sbkgzh.nl, website: www.sbkgh.nl.

Zeeland: Marga Klompélaan 10, 4385 JC Vlissingen, e-mail: info@sbkgz.nl; website: www.sbkgz.nl

Noord-Brabant en Limburg: postbus 25, 4844 ZG Terheijden, tel. 076 – 5931702, 06 – 51704.07, e-mail: j.buys@casema.nl.

Scipio Online

hét leden- en bijdrage-registratiesysteem voor de kerken.

HAGRU
Creativity by Design

Betrokkenheid
Samen werken aan de gemeente

Huiskringen
Omkijken naar elkaar

Uw instrument voor gemeente zijn, gemeentewerk en gemeenteopbouw.

www.scipio-online.nl

Hagru BV - Postbus 333 - 8600 AH - SNEEK -/- info@hagru.nl -/- 0515-431038

Samenwerken en vrijwilligerswerk

Na afloop van de ledenvergadering opent de voorzitter van de VKB het congres en geeft hij het woord aan de voorzitter van het CNV, drs. J. Smit, die een inleiding houdt over het onderwerp 'Samenwerken'. De heer Smit vertelt dat hij als gemeentepredikant in Ellecom-De Steeg begonnen is en in 1997 bij een consultancy organisatie is gaan werken. Daarna is hij algemeen directeur geworden van Slachtoffer Hulp Nederland en sinds 2010 is hij voorzitter van het CNV. Toen hij in 1997 in Heemstede zijn afscheidspreek hield sprak hij over het "Zout der aarde en het licht der wereld". Hij had behoefte om zichzelf te ontwikkelen, maar naast consultancywerk laat het predikantschap hem niet los. Hij voelt zich dan ook goed thuis in het gezelschap van kerkrentmeesters zoals dat nu het geval is.

Contacten met de vrijwilliger

Hij wijst er op dat de predikant, die in kleine gemeenten staat meestal de enige betaalde kracht in de gemeente is, in hoge mate afhankelijk is van mensen om hem heen. Zij pakken met de beste bedoelingen bepaalde zaken aan, maar hebben niet altijd de vereiste aansluiting op elkaar. Hij noemt als voorbeeld een gemeente waar hij stond en waar er afspraken waren gemaakt met de pastorie.

Omdat bepaalde voorzieningen niet functioneerden, zou de betreffende kerkvoogd contact leggen met een installateur. Maar er gebeurde niets. Totdat hij ten einde raad die kerkvoogd aansprak met de mededeling dat hij zelf naar een installatiebedrijf zou gaan en voor rekening van die kerkvoogd een nieuwe installatie zou laten aanbrengen. De betreffende voorzieningen werden toen vrij snel aangebracht. Samenwerken.

Verder verwijst de heer Smit naar de periode die hij als geestelijk verzor-

Drs. J. Smit.

ger in Seedorf doorbracht. Hij heeft veel geleerd van de ervaringen die hij daar met militairen opdeed. Hij hield met zo'n 140 soldaten een gesprek over het onderwerp "Ben ik mij broeders hoeder?" en vindt het nog opvallend dat er als het ware honger was bij de militairen naar de inhoud van deze verhalen. Het versterkte de betrokkenheid met elkaar en hij kreeg daardoor beter contact met hen. Samenwerken.

Aanwezig en herkenbaar zijn

Het maatschappelijk middenveld, waarin de kerken zich begeven en waarin zij duidelijk aanwezig en herkenbaar zijn, doet erg veel voor de samenleving. Hierop moeten we zuinig zijn. Ook het CNV kent veel vrijwilligers die zich inzetten voor leden die diensten afnemen. Een vakbond is geen kerk, maar het gaat er telkens om mensen te laten zien dat de een de ander kan steunen en inspireren.

In zijn hoedanigheid van algemeen directeur van Slachtofferhulp Nederland, werkte de heer Smit met 1500 vrijwilligers en 300 betaalde functionarissen liep hij aan tegen de

relatie van de vrijwilliger ten opzichte van de organisatie. De vrijwilliger is ook een dienstverlener met aandacht voor het slachtoffer, met een luisterend oor en een bemoedigend woord. Want zowel bij Slachtofferhulp als bij het CNV kan het vele werk niet gedaan worden zonder de enorme inzet van de vele vrijwilligers. De grenzen tot waar je als organisatie kunt gaan, worden in sterke mate bepaald door vrijwilligers. Zij komen pas goed tot hun recht als er een professionele organisatie is die de vrijwilliger de goede instrumenten aanreikt.

De heer Smit wijst er op dat het verschil tussen een betaalde kracht en de vrijwilliger niet ligt in de kwaliteit van het werk. De organisatie die door professionals bestuurd wordt, zet de koers uit die door de beschikbaarheid van de enthousiaste vrijwilliger verder wordt ingekleurd, aldus de heer Smit.

Vrijwilligheid is geen vrijblijvendheid

Maar samenwerken is ook een vorm van naastenliefde, zo vervolgt de heer Smit, waarin je als organisatie de kwaliteiten van de vrijwilliger serieus neemt en waarbij de vrijwilliger moet begrijpen dat er afspraken moeten zijn met regels en richtlijnen waaraan we ons met elkaar moeten houden. Vrijwilligerswerk is net als dat van de betaalde dienstverlening, geen vrijblijvende zaak. Als organisatie mag/moet je aan gratis dienstverlening eisen stellen. Ook nu, in deze tijd waarin organisaties zoals het CNV, maar met name ook de Kerk, recht hebben op toegewezen vrijwilligers. Met name de Kerk is de grootste speler op het maatschappelijk middenveld, waar op dit moment veel kaalslag voorkomt. De Kerk kan juist in deze tijd hierin een stimulerende en respectabele rol vervullen. ►

Investeren — motiveren — stimuleren

In een kerkdienst moet er een goed samenspel zijn tussen de predikant, de ouderling van dienst, de koster en de organist. Een goede dienst die met passie door de predikant geleid wordt, kan met slecht orgelspel teniet worden gedaan. Maar ook het omgekeerde is het geval wanneer de predikant een slechte preek gehouden heeft, kan ook de organist dit niet meer ophalen door zijn mooie orgelspel. Ook de kerk moet kwaliteit in het werk leveren. Dat geldt ook voor de ouderling die een pastoraal bezoek aflegt. Die moet oog en oor hebben voor het probleem van het gemeentelid waar hij of zij op bezoek is.

De toekomst van de Kerk hangt in belangrijke mate af van de kwaliteit van het werk de zij levert. Het functioneren van de predikant, die oog moet hebben voor hetgeen in zijn gemeente gebeurt en waar die gemeente in het maatschappelijk middenveld staat. De ouderling die aandacht moeten hebben voor de pastorale zorg van mensen; de diaken die zorg moet hebben voor de minder bedeedden dichtbij en veraf en tenslotte de kerkrentmeester, waarvan tenminste verwacht mag worden dat hij of zij verstand van geld heeft en weet hoe daar mee om te gaan.

De kerk moet investeren in mensen die zij aanstelt. Investeren, motiveren en stimuleren. Vrijwilligers zijn onmisbaar in een complexe samenleving als de onze en er is maar één manier om al dat werk, ook in de Kerk, succesvol te maken: samenwerken. Ik wens u daarbij veel zegen op uw werk, zo besloot de heer Smit zijn inleiding.

Workshops

De voorzitter van de VKB bedankt de heer Smit voor zijn boeiende inleiding en sluit het morgengedeelte van dit congres af met een gezamenlijk gesproken "Onze Vader".

Hierna hebben de bezoekers gelegenheid de lunch te gebruiken en de beurs te bezoeken. Vervolgens kunnen zij de workshops bezoeken die in het teken staan van het

jaartheme "Organisatie". Dit zijn:

- Geldwerving. Inleider: de heer D.G. Bijl.
- Financiën in het beleidsproces. Inleider: de heer G.L. Westerveld.
- Hand aan de Ploeg. Inleiders: de heren H. te Pas en dr. T. Bos.
- Samenwerking van gemeenten. Inleider: de heer B. van Noord.
- Kerkgebouwen. Inleider: de heer J.P. Karstens.
- Communicatie. Inleider: de heer J. Schinkelshoek.

Een samenvatting van hetgeen op de workshops aan de orde is geweest, wordt in verschillende afleveringen van "Kerkbeheer" opgenomen.

Hoofdvaartkerk Hoofddorp dicht

De Hoofdvaartkerk van de protestantse gemeente in Hoofddorp gaat op 1 september a.s. dicht, zo is de planning. Het gebouw en de pastorie komen dan te koop te staan. De protestantse gemeente omvat vier wijkgemeenten met nu nog elk een eigen kerkgebouw. In 2009 stelde de kerkenraad een werkgroep in die met een voorstel moest komen voor een besluit over de toekomst van de gemeente. In juli 2010 nam de kerkenraad het besluit tot sluiting. Dat besluit is tijdens een algemene gemeentevergadering definitief geworden, zij het dat de classis het besluit nog moet bekrachtigen, aldus het Reformatorisch Dagblad van 14 december 2010.

Toekomst kerken in Noord-Holland

De Stichting Oude Hollandse Kerken (SOHK) heeft recent een rapport gepubliceerd over de toekomst van niet meer in gebruik zijnde kerken in de provincies Noord- en Zuid-Holland. In het rapport "Kerken, kostbaar, kwetsbaar, kansrijk. Nieuwe vormen van gebruik als middel tot behoud" is een concreet stappenplan opgenomen voor kerkbeheerders die geconfronteerd worden met een dreigende sluiting. Ook komen neven- en herbestemmingen van de kerken aan de orde. Van zes kerken, in Middelie, Schellinkhout, Krommenie, Sint Pancras, Landsmeer en Weesp, is de zoektocht naar een andere bestemming beschreven.

De SOHK, die monumentale kerkgebouwen verwerft, restaureert, onderhoudt en beheert, bezit negen kerkgebouwen in Noord-Holland en één in Zuid-Holland. De voorzitter van SOHK verwacht dat de komende jaren in Noord-Holland jaarlijks vijf tot tien kerkgebouwen zullen vrijkomen. SOHK krijgt maandelijks aanvragen om hulp, maar gaat daar gezien haar draagkracht, zeer terughoudend mee om. In Noord-Holland zijn de afgelopen veertig jaar meer dan 200 kerken afgestoten, waarvan er 50 gesloopt zijn, aldus een bericht in Reformatorisch Dagblad van 8 maart 2011.

Kalender voor de kerkrentmeester

Mei:

- Inning bijdrage Solidariteitskas onder lidmaten (eventueel uitgebreid tot de doopleden).
- Betaling aandeel centrale kas.
- Betaling kwartaalnota pensioenpremie.
- Publicatie in het kerkblad van de jaarrekening 2010
- Publicatie over stand van zaken actie Kerkbalans 2011

Juni:

- Toezending door de kerkenraad van de vastgestelde jaarrekening 2011 aan het Regionaal College voor de Behandeling van Beheerszaken.
- Betaling aandeel centrale kas.
- Publicatie kerkblad over de stand van zaken van de in januari gehouden actie Kerkbalans (stand van toezeggingen, bijdragers, e.d. en het mogelijk te verwachten resultaat).
- Huurtarieven verhuur kerkelijke gebouwen per 1 juli aanpassen waarover de aankondiging in april plaatsvond.

Kerkelijke geldwerving... opgave en uitdaging

Inleider: D.G. Bijl. Voorzitter van de workshop: W.J. van Biezen, verslag: R.M. Belder

Aan de hand van onderstaande stellingen die de heer Bijl geformuleerd had, werd het volgende in deze workshop besproken en werden daarover vragen gesteld die de heer Bijl beantwoordde.

- *Geldwerving is meer dan Kerkbalans*
- *Postbodes en boekwinkels verdwijnen, maar sommige kerkrentmeesters blijven denken in oude organisatorische patronen!*

De heer Bijl heeft, toen hij vanuit de Interkerkelijke Commissie Geldwerving veelvuldig met colleges van kerkrentmeester contact onderhield, kerkrentmeesters ontmoet aan wie de tijd volstrekt voorbij schijnt te gaan. Het is wonderlijk dat sommige kerkrentmeesters in de oude traditie blijven leven. Geen nieuwe impulsen geven aan de plaatselijke geldwerving, maar de predikant jaarlijks hetzelfde verhaaltje voor de kerkbode over Kerkbalans laten schrijven. Zij zijn goede vrijwilligers, maar zij missen de deskundigheid waarover de heer Smit vanmorgen sprak. Men heeft wel gehoord van een beleidsplan, een jaarplanning en een meerjarenbegroting, maar in wezen doet men daar niet aan. Wanneer de actie Kerkbalans achter de rug is, gaat men weer op de oude voet verder.

Nieuw beleid met betrekking tot de vragen hoe onze gemeente er over 4 of 5 jaar uitziet en of we dan over voldoende mensen en middelen beschikken, wordt niet gemaakt. Hoe zit het met het geefgedrag van b.v. de groep 35-65 jarigen en hun meelevendheid in de gemeente? Hoe gaan we om met de Solidariteitsbijdrage? Wordt het niet eens tijd dat de

D.G. Bijl.

kerkenraad daar beleid voor ontwikkelt? Hoe gaan we om met de jongeren waarover ds. Van Wijnen vanmorgen sprak. Betrekken we hen bij de geldwerving en vragen we hen een eigentijdse website voor de gemeente te ontwikkelen en te onderhouden?

Allemaal praktische zaken die een doordenking behoeven en waarvan het van groot belang is deze in een jaarplanning op te nemen. Ga deze zaken eens in de kerkenraad en in de vergadering van het college van kerkrentmeesters aan de orde stellen.

- *Collectebonnen zijn funest voor de Dienst der Offerande!*

Het gebruik van collectebonnen is fiscaal interessant. Dat is dan ook de reden waarom gedurende de afgelopen tientallen jaren het gebruik van collectebonnen door colleges van kerkrentmeesters gestimuleerd is. Maar werkt dit? Hoe vaak gebeurt het niet dat de predikant vanaf de kansel afkondigt dat de 1^e collecte voor de diaconie is en de 2^e voor de eigen gemeente, zonder dat er een ambtsdrager is die over de inhoud van deze collecten iets zegt. Uit gewoonte worden dan een paar collectebonnen in beide collectezakjes gedaan. En wanneer

de collectezakjes open voor het Aangezicht van de Heer gelegd worden, dan wemelt het van muntgeld of van veel losse collectebonnen, maar dat heeft niets met de Dienst der Offerande te maken, aldus de heer Bijl, die er op wijst dat men meestal met eenzelfde hoeveelheid collectebonnen van huis gaat.

Bij de Dienst der Offerande, waarvoor de predikant vaak een zegen vraagt, gaat het om het geven van een offer waarbij het gemeentelid dat de Woordverkondiging heeft aangehoord, bij zichzelf afvraagt wat van hem of haar verlangd wordt te geven. Stel dit onderwerp eens aan de orde in de kerkenraad, zo adviseert de heer Bijl.

Neem gewoon extra bonnen mee en maak uw keuze. Maak duidelijk waarvoor een bijdrage wordt gevraagd, maar ga met het systeem van de collectebonnen vooral door.

- *Jongeren uit de plaatselijke gemeente en stagiaires kunnen bij de geldwerving een belangrijke plaats innemen. Deze manier van werken vraagt echter vaak een omslag in het kerkrentmeesterlijk denken!*

De heer Bijl wijst er op dat straks weer veel jongeren een stageplek gaan zoeken. Maak daar gebruik van. Betrek hen bij het kerkelijk beleid zoals dat vanmorgen ook door ds. Van Wijnen werd geadviseerd. Laat een VWO-er die economie in zijn pakket heeft eens een becijfering maken van het aantal gemeenteleden die de afgelopen jaren hun kerkelijke bijdrage met een bepaald percentage hebben verhoogd.

Lees ook het magazine voor kerkrentmeesters waarvan vanmorgen door de heer Van Wijnen het eerste exemplaar aan de voorzitter van de VKB is uitgereikt. ►

Jongeren zijn heel handig in het gebruik en de bouw van websites. Zet dit ook eens op de agenda in uw collegevergadering of op die van de kerkenraad, zo suggereert de heer Bijl.

- *In Nederland zijn 230.000 analfabeten en 1,5 miljoen laaggeletterden. De algemene ontleding neemt toe. Deze ontwikkeling heeft grote gevolgen voor de kerkelijke geldwerving.*

Stukken met veel informatie wordt door steeds minder mensen gelezen. Men heeft of gunt zich daar geen tijd voor. Mensen tussen 15-25 jaar besteden per week 40 minuten aan krant of tijdschrift lezen. Ook bij oudere mensen loopt dat terug. Elke gemeente heeft te maken met laaggeletterde gemeenteleden. Probeer daarom de boodschap eens via een cartoon duidelijk te maken. Gebruik de betrokkenheid van ouderlingen en predikanten bij hun bezoek aan bejaardentehuizen, verpleeg- en zorginstellingen bij de geldwerving. Want hiermee vervult de kerk een unieke taak, aldus de heer Bijl.

- *Aan samenwerking tussen kerkenraad, diaconie en kerkrentmeesters valt nog veel te verbeteren.*

De heer Bijl wijst er op dat afstemming van beleid veel te weinig voorkomt. De diaconie is met de zorg voor de hulpbehoevenden ver weg bezig, terwijl de kerkenraad juist geconfronteerd wordt met de problematiek over diaconaal werk in de eigen gemeente.

Ook het geefgedrag van gemeenteleden is een aangelegenheid van de kerkenraad. Wanneer een aantal mensen niet bijdraagt, ligt er ook een pastorale taak voor de ouderlingen. "Onze kerk moet een X-bedrag voor u betalen" is een onterechte opmerking. Wil men een schatting naar een juist richtbedrag, dan kan als leidraad dienen de totale begroting te delen door het aantal huishoudens dat tot de kerkelijke gemeente behoort.

Ook uitschrijven is een zaak van de kerkenraad en niet van het college van kerkrentmeesters. Maar uitschrijven is geen afschrijven, want wanneer de predikant zijn taak verstaat, houdt hij van degenen die zich hebben uitgeschreven een afzonderlijk bestand bij.

De heer Bijl tot slot: "Vandaag ging het om organisatie van het gemeentelijk werk waarin o.m. de colleges van kerkrentmeesters een belangrijke rol vervullen. Maar in feite gaat het om meer. We doen dit werk omdat we gemeente zijn van onze Heer die een belangrijke opdracht in deze wereld te vervullen heeft, waarmee we voortdurend bezig zijn. Hij refereert aan een uitdrukking van Paus Johannes XXIII die 's avonds om half twaalf bad: "Heer ik ben de gehele dag bezig geweest met de problemen in uw Kerk, maar nu ga ik slapen".

De heer Van Biezen bedankt de heer Bijl voor zijn heldere uiteenzetting en hij bedankt de aanwezigen die tijdens deze workshop vragen hebben gesteld.

Nieuw orgel voor Diever na gift van € 350.000

De gereformeerde Kruiskerk in Diever heeft sinds 20 maart 2011 een nieuw orgel. Door schenking van € 350.000 van een gemeentelid dat anoniem wenst te blijven, werd het mogelijk om het instrument aan te schaffen. Het orgel is gebouwd door de firma A. Nijse en Zoon te Oud-Sabbinge.

Het heeft 21 registers, twee klavieren en een vrij pedaal, terwijl de orgelkas is voorzien van sierlijk houtsnijwerk. Er is een jaar aan gebouwd, aldus een bericht in het Friesch Dagblad van 16 maart 2011.

Kerkelijk centrum Eemnes in gebruik

Op 12 maart jl. nam de hervormde gemeente van Eemnes (Utr.) haar nieuwe kerkelijk centrum in gebruik. Het complex is tot stand gekomen na een grondruil met de gemeente, die op de plaats van het oude kerkelijk centrum een gezondheidscentrum wilde bouwen. De bouw van het kerkelijk centrum, bedoeld voor multifunctioneel gebruik, en twee woningen heeft ruim € 1.000.000 gekost.

De hervormde gemeente wil het gebouw ook gaan verhuren. Voor uitvaarten zijn afspraken met een uitvaartondernemer gemaakt, aldus een bericht in het Reformatorisch Dagblad van 15 maart 2011.

bouwen voor de eeuwigheid met leisteen

Natuurleien voor de restauratiebranche

Wij leveren de juiste kwaliteit met een betrouwbaar en deskundig advies.

Leii-Import B.V.

Battenweg 12, 6050 AD Maasbracht
Tel: +31 (0) 475 - 436439
www.lei-import.nl

De Protestantse gemeente Mariëngaarde te Hallum is op zoek naar ongeveer 200 (gebruikte) stoelen ter overname in de kerkruimte die passen in het monumentale, gerestaureerde interieur van haar St. Maartenskerk. Voorwaarde is dat deze stapelbaar zijn.

Reacties graag naar:

T. Grasman, tel. 06-23954600,
e-mailadres: gazelle@isnetadsl.nl.

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

Dordrecht, 16 mei 2011

Geachte lezer van "Kerkbeheer",

Zoals u hebt gemerkt is met dit mei-nummer van Kerkbeheer meegezonden het **WeCollect inspiratiemagazine voor Kerkrentmeesters**. Dit magazine is ontwikkeld in het kader van een samenwerkingsprogramma tussen de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG), het Jeugd- en Jongerenwerk van De Protestantse Kerk JOP, en de VKB. Doelstelling ervan is om bij jongeren belangstelling te wekken voor de plaatselijke geldwerving. Kerkrentmeesters en jongeren zouden hierover met elkaar in gesprek moeten gaan.

Jongeren zijn niet de beste bijdragers aan de actie Kerkbalans, dat is bekend. Hun inkomen is nog niet hoog, en er zijn zoveel andere dingen om je geld aan uit te geven.... Jongeren zijn wél heel goed in fondsenwerving! Als het doel hen aanspreekt zijn ze dag en nacht in touw voor zo'n project en weten ongekende bedragen ervoor binnen te slepen. Ook Kerkbalans, de jaarlijkse actie ter ondersteuning van het plaatselijke kerkenwerk is zo'n goed doel. Maar het spreekt de jongeren, om verschillende redenen, niet erg aan. De uitdaging voor kerkrentmeesters is dus om, in gesprek met en mogelijk zelfs op initiatief van de jongeren in de gemeente, aansprekende doelen voor deelprojecten van Kerkbalans te bedenken en die projecten gezamenlijk ten uitvoer te brengen

Het programma WeCollect is door JOP en de RPG ontwikkeld om dit type projecten te begeleiden. Tijdens de jaarvergadering van de VKB op 9 april jongstleden heeft Harmen van Wijnen, verantwoordelijk voor JOP, de tweede fase ervan ingeleid. De ambitie voor Kerkbalans 2012 is om in een tiental gemeenten een WeCollect project van de grond te tillen, en in zoveel mogelijk andere gemeenten het gesprek tussen kerkrentmeesters en jongeren op gang te brengen. Die gesprekken kunnen een voorbereiding zijn voor veel meer WeCollect projecten die met hulp van de ervaringen van de pioniergemeenten in de jaren na 2013 kunnen worden opgezet.

In de volgende maanden zal in Kerkbeheer aandacht aan jongeren en geldwerving in Kerkbeheer worden geschonken, er is een website in de maak (www.wecollect.nl, waarop gemeenten bestaande en nieuwe initiatieven van jongeren kunnen plaatsen), en er zijn regionale toerustingsbijeenkomsten voorzien.

Laat u u ook inspireren door de artikelen in het WeCollect magazine? Durft u ook de dialoog aan met de jongeren in uw gemeente? Wij wensen u veel leesplezier toe!

Postadres:
Postbus 176
3300 AD Dordrecht

Bezoekadres:
Nic. Maessingel 271 D
3311 KS Dordrecht

E-mail:
info@kerkrentmeester.nl
Web-site:
www.kerkrentmeester.nl

Tel 078 - 639 36 66
Fax 078 - 631 59 49

Postbanknr.: 10.99.78
Bankrek. 10.29.38.865

Namens het hoofdbestuur van de
Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer

Mr. P.A. de Lange, voorzitter

Uw glas-in-lood, onze zorg !

- Glas-in-lood restauratie
- Nieuw glas-in-lood
- Gebrandschilderd glas-in-lood
- Glasappliqué
- Gezandstraald glas
- Glasfusing
- Grafmonumenten
- Gast-atelier voor kunstenaars

bv GlasbewerkingsBedrijf Brabant "Gbb"

Kapitein Hatterasstraat 10
5015 BB Tilburg
Tel: 013-5325110
Fax: 013-5427305
Mail: info@gbb.nl
Web: www.gbb.nl

Van der Wal Glas in Lood bv
Het Hoge 5, 7251 XT Vorden
Tel: 0575-555742 Fax: 0575-555679
Van Oldenbarneveldtstraat 83
6828 ZN Arnhem Tel: 026-3706731

Mail: info@vanderwal-glasinlood.nl
Web: www.vanderwal-glasinlood.nl

fabriek van
ELEKTR. LUIDMOTOREN
TORENUURWERKEN
(synchroon- of met
radiografische besturing)
VERLICHTE WIJZERPLATEN
OOK IN LED UITVOERING
RESTAURATIES

"DE KLOK"

5735 GP AARLE-RIXTEL
KAPEL-LAAN 1 TELEFOON (0492) 38 12 02

NIEUWBOUW
RESTAURATIE
ONDERHOUD

Platinalaan 10
5234 GH 's-Hertogenbosch
Tel 073 641 29 51
Fax 073 642 50 55
www.pelsenvanleeuwen.nl
info@pelsenvanleeuwen.nl

GKV Axel (Zw-VI)

Een **goede verstaanbaarheid** in de kerk is niet altijd eenvoudig te realiseren. Door een veelheid aan akoestische factoren is het nodig een professionele en ervaren partner in te schakelen.

Schaapsound is dé leverancier op het gebied van kerkgeluids-installaties, projectie en videoapparatuur en moderne oplossingen voor de kerktelefoon.

Niet alleen door jarenlange ervaring in honderden kerken, maar ook door ons specialisme in het zelf ontwikkelen van hoogwaardige, innovatieve producten. **Zo kunnen we optimaal inspelen op uw specifieke situatie.**

schaapsound

Ridderkerk: Kaartenmakerstraat 18, 2984 CB; Tel. 0180 41 46 00 Zwolle: Baileystraat 2a, 8013 RV; Tel. 038 785 19 77

www.schaapsound.nl info@schaapsound.nl

Toekomstig beleid protestantse gemeente Deventer

R.M. Belder

In het gloednieuwe kerkblad van de protestantse gemeente van Deventer getiteld "Wervel" wordt, behalve aan de betekenis en de functie van dit zeer verzorgde en goed ogende kerkblad, ook aandacht besteed aan het toekomstige beleid zoals dat de algemene kerkenraad van de protestantse gemeente van Deventer voor ogen staat. De algemene kerkenraad wil toewerken naar een gemeente waarin de drie bestaande kernen samengaan en die de Grote of Lebuinuskkerk als kerkgebouw gaat gebruiken. Aan het gemeenteberaad dat op 10 februari 2011 bijeen kwam, is dit besluitvoorstel voorgelegd. Het was een voorgenomen besluit waarover de gemeentelieden zich dienden uit te spreken.

Uitgangspunt

Uitgangspunt voor het besluitvormingsproces is de wens dat er in de toekomst een levenskrachtige, veelkleurige en inspirerende protestantse gemeente van Deventer blijft bestaan met als basis het mission statement van de gemeente. Om deze toekomst voor de gemeente veilig te stellen, zijn ingrijpende maatregelen nodig.

Enkele basisgegevens op een rij geven aan dat:

- het aantal leden van de gemeente afneemt, zowel door uitschrijving als door overlijden. Er komen weliswaar nieuwe leden bij door geboorte of doordat gemeentelieden zich in Deventer vestigen, maar per saldo is er sprake van een afname;
- naar de kerkgang bezien eenzelfde trend valt waar te nemen. In de loop der jaren is deze teruggelopen. Het gemiddeld aantal kerkgangers van de drie kerkgebouwen bij elkaar bedraagt op een 'gewone' zondagmorgen: 260;
- deze twee ontwikkelingen

(daling aantal leden en kerkbezoek) ook sterk te maken hebben met de leeftijdsopbouw van de gemeente. De gemeente Deventer vergrijsd sterker dan vele andere protestantse gemeenten;

- dit ook doorwerkt in de opbrengst van de actie Kerkbalans. Ongeveer de helft van de inkomsten via de actie Kerkbalans komt van de gemeenteleden die 72 jaar of ouder zijn. Ondanks het feit dat veel gemeenteleden bereid zijn jaarlijks een hogere bijdrage te geven, daalt in nominale zin de opbrengst van Kerkbalans. Van ruim € 302.646 in 2004 naar € 265.400 in 2010, ofwel een daling met € 27.246 (ruim 12 pct.)

Mensen boven gebouwen

Wanneer het huishoudboekje van de gemeente wordt gezien, blijkt dat de post 'gebouwen' flink groeit. Stijgende onderhoudskosten en idem van de loonkosten, energiekosten en wisselende inkomsten uit de verhuur dragen ertoe bij dat naar verhouding het gebruik en de instandhouding van de kerkgebouwen een steeds groter deel van de totale uitgaven van de gemeente opeisen. De uitgaven moeten verminderd worden en moeten weer in balans komen met de inkomsten. Kosten verminderen kan op termijn door het aantal predikantsplaatsen te verminderen. Maar als beleidsvoornemen wordt voorgesteld om de beperking hiervan zo lang mogelijk uit te stellen, want mensen voor pastoraat en gemeenteopbouw, gaan boven gebouwen! En met het huidige aantal leden en de ambitie om 'kerk te zijn voor de stad' is het aantal predikanten van groot belang.

Naar de mening van de algemene kerkenraad komt de post 'Gebouwen' als eerste in aanmerking voor

kostenreductie. Een eerste stap daarin is om op zondag niet meer in drie kerkgebouwen samen te komen, maar in één kerkgebouw. Een volgende stap kan de verkoop van kerkgebouwen zijn.

Keuze van gebouwen

Maar welke gebouwen worden dan aangehouden en welke kerkgebouwen worden tenslotte van de hand gedaan. De algemene kerkenraad erkent dat dit een lastig probleem is. Het is een afweging geworden tussen de Grote of Lebuinuskkerk en Het Open Hof geweest. Laatstgenoemde kerk heeft meer bijruimten en is goedkoper in onderhoud, prima te bereiken en goedkoper in energiekosten. Daartegenover staat dat de Grote of Lebuinuskkerk veel hogere verhuuropbrengsten heeft, terwijl veel onderhoud door de overheid wordt gesubsidieerd. De voor- en nadelen zijn op een rij gezet en tegen elkaar afgewogen. Het Open Hof verkopen betekent een versterking van de vermogenspositie, terwijl afstoting van de Grote of Lebuinuskkerk alleen denkbaar is wanneer een enorme bruidsschat wordt meegegeven, waardoor de vermogenspositie zal verzwakken. Verder speelt in de afweging mee dat een belangrijk legaat voor de protestantse gemeente alleen voor de monumentale Grote of Lebuinuskkerk mag worden gebruikt. Alles afwegende is er uiteindelijk door de algemene kerkenraad voor gekozen om toe te werken naar een gemeente waarin de drie bestaande kernen samengaan en die de monumentale Grote of Lebuinuskkerk als kerkgebouw gaat gebruiken, aldus de algemene kerkenraad van Deventer in het kerkblad "Wervel".

Bevestiging, verbintenis en ambtstermijnen

Dr. J.D.Th. Wassenaar

Enige tijd geleden heeft het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland alle (wijk)kerkenraden een flink pak papier toegezonden. Het gaat om voorstellen tot wijziging van de kerkorde. Op 16 september 2010 heeft de synode die in eerste lezing vastgesteld. Het is nu aan de (wijk)kerkenraden om via de klassicale vergaderingen door te geven wat ze er van vinden. In dit artikel bespreek ik een van de tientallen voorstellen.

Levenslange toewijding

Ordinantie 3-5-7 van de kerkorde luidt momenteel als volgt: 'De bevestiging [van een predikant] vindt plaats in een kerkdienst met gebruikmaking van een daarvoor bestemde orde. Indien de beroepene niet eerder het ambt van predikant bekleed heeft, geschiedt de bevestiging onder handoplegging.' Voorgesteld wordt om de tekst te wijzigen. Die moet als volgt gaan luiden: 'De bevestiging dan wel de verbintenis vindt plaats in een kerkdienst met gebruikmaking van een daarvoor bestemde orde. De bevestiging in het ambt van predikant geschiedt onder handoplegging.'

Iets over het verschil tussen de bevestiging en de verbintenis van een predikant, op basis van wat daarover in het Dienstboek van de Protestantse Kerk in Nederland vermeld wordt. De bevestiging is eenmalig. Vooronderstelling daarvan is een levenslange toewijding aan de Heer. Het ambt van predikant is niet aan plaats of termijn gebonden. Om een illustratie te noemen: een paar weken geleden ging in de kerk van de gemeente die ik mag dienen, een 93-jarige collega in een rouwdienst voor. Dat kan, dat mag. Welnu: vanwege die vooronderstelde levenslange toewijding is er bij een voortgaande ambtsbekleding

van een predikant in een andere gemeente of met een andere taak geen sprake van een nieuwe bevestiging. In dat geval wordt gesproken van een verbintenis aan een andere gemeente of aan een ander dienstwerk.

Bij de bevestiging van predikanten gaat het om de voortgang van het apostolisch getuigenis. Die bevestiging vindt daarom plaats onder handoplegging.

Voortzetten en hervatten

In een nieuw lid 10 van ordinantie 3-6 wordt over de verkiezing van ouderlingen en diakenen voorgesteld om ook onderscheid te maken tussen de bevestiging in het ambt bij een eerste verkiezing als ambtsdrager en de verbintenis bij een herverkiezing. Het ambt van ouderling of diaken is aan de plaatselijke gemeente waartoe zij behoren gebonden en kent een bepaalde termijn. Wanneer ouderlingen of diakenen in een andere gemeente opnieuw tot het ambt geroepen

worden of in dezelfde gemeente tot een ander ambt geroepen worden, vindt er een nieuwe bevestiging plaats. Maar wanneer zij in dezelfde gemeente voor een nieuwe periode in hetzelfde ambt verkozen worden, vindt er geen nieuwe bevestiging in het ambt plaats. Dan is er sprake van voortzetten of hervatten van het ambt.

In het nieuw voorgestelde lid 10 van ordinantie 3-6 staat ook nog: 'De bevestiging kan onder handoplegging geschieden.' Bij de bevestiging van predikanten is dat dus voorgeschreven, bij die van ouderlingen en diakenen is het facultatief.

Flexibele ambtstermijnen

Hierboven schreef ik over 'een bepaalde termijn' voor het ambt van ouderling of diaken. In de huidige kerkorde is die vier jaar, zo is in ordinantie 3-7-1 te lezen. Volgens de bepalingen die nu gelden, is men eenmaal terstond als ambtsdrager herkiesbaar. Wel is het mogelijk dat de kerkenraad hiervan afwijkt, welis-

waar 'slechts per geval': in bijzondere omstandigheden en na instemming van het breed moderamen van de classicale vergadering.

Voor ordinantie 3-7-1 wordt als nieuwe tekst voorgesteld: 'De eerste ambtstermijn van ouderlingen en diakenen is in de regel vier jaar. Zij zijn telkens terstond als ambtsdrager herkiesbaar, voor een per geval vast te stellen termijn van tenminste twee jaar en ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren ambtsdrager kunnen zijn.'

Over de achtergrond van de wijziging het volgende. De wens was geuit om niet alleen een langere zittingstijd in ambtelijke vergaderingen en colleges mogelijk te maken, maar ook om daarmee flexibeler om te kunnen gaan. In principe blijft de kerkorde uitgaan van een ambtsperiode van (telkens) vier jaar. Zeker bij een eerste verkiezing is dat gewenst. Maar bij een herverkiezing wordt het mogelijk gemaakt om bijvoorbeeld nog twee jaar het ambt te vervullen. In de nieuwe formulering is niet langer het aantal herverkiezingen bepalend maar de totale ambtsperiode, die nu gesteld is op twaalf jaar — zoals men dat in de Nederlandse Hervormde Kerk gewend was. Ook als iemand tussentijds van ouderling tot diaken verkozen wordt of van diaken tot ouderling-kerkrentmeester blijft het mogelijk twaalf jaar van de kerkenraad deel uit te maken. Ten slotte: over instemming van het breed moderamen van de classicale vergadering wordt niet meer gerept.

Dr. Wassenaar is gemeentepredikant in de protestantse gemeente te Hellendoorn en o.m. lid van de Commissie Orgelzaken van de Protestantse Kerk in Nederland.

Met Kerkbalans het jaar rond

Mei

Jaarrekening

In de maand mei zullen de meeste jaarrekeningen door de kerkenraden zijn vastgesteld. Omdat de gemeentelieden er recht op hebben te weten hoe het met de gemeentelijke financiën gesteld is, is het belangrijk wanneer de jaarrekening, voorzien van een duidelijke toelichting, in het kerkblad wordt afgedrukt.

De opbrengst van de actie Kerkbalans vormt een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente.

Met name enkele balansposten verdienen daarbij de nodige toelichting. Dat geldt o.a. name voor bepaalde reserveringen (bestemmingsreserves) in het kader van de instandhouding van (monumentale) kerkgebouwen, waarvoor (overheid) subsidies zijn ontvangen.

Ook de exploitatie van kerkelijke begraafplaatsen waarvoor vaak afkoopsommen zijn ontvangen en de gemeente voor een groot aantal jaren verplichtingen jegens rechtshabbers op zich heeft genomen, vraagt toelichting.

Toezeggingen

Veel gemeentelieden spreiden hun betaling voor de vrijwillige bijdragen over het gehele jaar. Bij een groot aantal leden wordt deze periodieke betaling trouw gedaan, maar een aantal gemeentelieden moet soms hieraan herinnerd worden. De gemeenten die hun kerkelijke bijdrage-administratie geautomatiseerd hebben, kunnen direct nagaan welke gemeentelieden nog niet betaald hebben en hen een herinnering daarvoor zenden.

Voor de colleges van kerkrentmeesters die hun administratie nog handmatig verzorgen, vraagt het meer tijd. Belangrijk is om in elk geval in mei, voordat men met vakantie gaat, gemeentelieden indien nodig hierop nog even wijst.

Nazorg

De Kerkbalanslopers hebben in

januari, toen zij hun looplijsten met antwoordenvellen afdroegen, soms ook opmerkingen doorgegeven van pastorale, diaconale of kerkrentmeesterlijke aard.

Belangrijk is om even bij de betreffende collega's in de kerkenraad te informeren of hieraan aandacht is besteed. Wanneer dat nog niet gebeurd is, dan is het van belang dat het college van kerkrentmeesters de de betreffende ambtsdrager(s) daarop aanspreekt.

Dat geldt uiteraard ook voor de kerkrentmeesterlijke nazorg. Wordt er beleid ontwikkeld ten aanzien van degenen die niet bijdragen? Belangrijk hierbij is het onderdeel "Verbreden" bij de nieuwe communicatiestrategie van Kerkbalans. Nadere informatie hierover kan worden ingewonnen bij de Kerkbalans Adviseurs.

Om teleurstelling bij de Kerkbalanslopers te voorkomen, dienen aan de opmerkingen die op de looplijsten van de Kerkbalanslopers genoteerd zijn, aandacht te zijn geschonken.

Restauratie kerk Kockengen

Het Reformatorisch Dagblad van 15 maart 2011 meldt dat de hervormde gemeente van Kockengen (Utr.) op 14 maart jl. een begin heeft gemaakt met de restauratie van de kerk, waarvoor de kosten op € 550.000 zijn begroot. Dankzij subsidies van o.m. het rijk, behoeft de gemeente zelf nog € 80.000 op te brengen.

De uit de vijftiende eeuw daterende kerk van Kockengen, die diverse keren vergroot is, was aangetast door de bonte knaagkever. Ook het orgel krijgt een opknabbeurt. De compositie van het uit 1887 daterende Bätz/Witte-orgel wordt in de oorspronkelijke staat teruggebracht. Het is de bedoeling dat de restauratie voor de komende zomer is gerealiseerd. De gemeente maakt tot die tijd gebruik van de gereformeerde kerk.

Aandacht voor de invoering van LRP

R.M. Belder

Tijdens een druk bezochte ledenvergadering van de afdeling Zuid-Holland (circa 75 personen) die op 29 maart jl. in Papendrecht plaatsvond, verzorgde de heer W. van der Brandt uit Ede, deelprojectleider invoering LRP (Leden Registratie Protestantse Kerk), een presentatie over de invoering van LRP.

Geen contributie in 2011

Nadat hij de bijeenkomst met Bijbellezing en gebed geopend had, behandelde de voorzitter van de afdeling, de heer W.J. van Biezen, eerst een aantal huishoudelijke zaken. De notulen van de jaarvergadering van 16 maart 2010 werden ongewijzigd vastgesteld. Dat was ook het geval met het jaarverslag 2010 van de secretaris en het financieel jaarverslag 2010 van de penningmeester.

De voorzitter herinnerde aan een afspraak van enkele jaren geleden dat wegens het relatief grote vermogen van de afdeling, besloten was geen contributie van de leden voor het werk van de afdeling Zuid-Holland te vragen. Wanneer een vermogen van circa € 5.000 is bereikt, zal weer contributie worden geheven. Volgens de voorzitter zal dat in 2012 het geval zijn, zodat dit jaar voorlopig voor het laatst geen contributie wordt gevraagd.

Bij de verkiezing van bestuursleden werd afscheid genomen van de heer G.J.M. de Jong, die een aantal jaren bestuurslid was en de functie van penningmeester vervulde. Omdat het bestuur thans uit 6 bestuursleden bestaat, deed de voorzitter een dringend beroep op de aanwezigen te willen nadenken over de vervulling van drie vacatures.

Ingebruikname LRP

Vervolgens kreeg de heer W. van den Brandt het woord, die meedeelde dat op 24 maart jl. tijdens een

W. van den Brandt.

feestelijke bijeenkomst het nieuwe ledenregistratiesysteem van de Protestantse Kerk in gebruik is genomen met een officiële presentatie. Vrijwilligers, systeembouwers en projectmedewerkers werden daarbij in het zonnetje gezet en gebruikers van het systeem vertelden over hun eerste ervaringen. De laatste maanden is er veel gebeurd. In januari ging de Dienstenorganisatie in Utrecht (het LRP-team) volledig over op het werken met het nieuwe ledenregistratiesysteem. In februari begonnen 33 pilotgemeenten met LRP te werken. Begin maart is een start gemaakt met de landelijke invoering van LRP. Inmiddels zijn er 300 gemeenten overgestapt op LRP en doen zij dus hun volledige ledenadministratie met het nieuwe systeem.

Verder hebben zich bijna 5.000 personen aangemeld voor een training, waarvan er inmiddels 2.000 deze training gevolgd hebben. De trainingen zijn gestart in februari en worden, verspreid over het land, gegeven. Inmiddels zijn er 5.700 sleutels uitgegeven, aldus de heer Van den Brandt.

Waarom LRP?

1. De LRP is er in de eerste plaats voor de predikant, de ouderling en de diaken. Als pastoraal werker heeft men nieuwe mogelijkheden tot zijn beschikking. Pastorale zorg is de kernfunctie van de gemeente en daarom ook bij de registratie van de leden.
2. Doelgroepen van de LRP zijn o.m. de lokaal beheerder, die in feite de poortwachter is van de kerkenraad. Hij autoriseert en helpt andere LRP-gebruikers. De kerkenraad stelt de lokaal beheerder aan en is eindverantwoordelijk voor het beheer en het gebruik van de ledenregistratie in de gemeente. Naast de predikant en de ouderling, zijn er: de ledenadministrateur en de bijdragenadministrateur die ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een sleutel krijgen om van het systeem gebruik te maken.
3. In de gebruikersstructuur van de LRP zijn de gegevens opgenomen van het oude Baruch en van Scipio en van SILA. Ook de gegevens van de 'papieren' kaarten worden daarin opgenomen. Ongeveer 92 pct. van de adresmutaties komen vanuit SILA.
4. Daarnaast is er de gegevensstructuur. Zo heeft b.v. de pastoraal werker alleen toegang tot b.v. het beheer van huisbezoeken en het bewerken daarvan, maar niet tot de financiële gegevens van de gemeente. De bijdragenadministrateur daarentegen heeft dat laatste wel, maar heeft weer geen toegang tot het beheer van huisbezoeken.
5. Gegevensbronnen LRP. LRP krijgt de informatie van de huidige SMRA-mainframe en het Jaarboek van de Protestantse Kerk in Nederland. Lokale gegevens prevaleren boven landelijke

Veel belangstellenden voor dit buitengewoon interessante onderwerp.

- gegevens. Er zijn mogelijkheden tot het handmatig in- en bijstellen.
6. Planning. De actie Kerkbalans 2011 is nog via het oude systeem gestart, maar de verwerking gebeurt via het nieuwe systeem. De lokaal beheerder moet de eerste aanzet geven. Hoewel de opzet is een functiescheiding te krijgen, is het systeem flexibel van opzet.
 7. Migratie naar LRP. Baruch houdt op te bestaan want eind 2011 stopt de Dienstenorganisatie hiermee. De Dienstenorganisatie zorgt voor eenzijdig berichtverkeer zodat mutaties overkomen.

Lokaal beheerder

De lokaal beheerder vervult een belangrijke functie want hij is in de gemeente het eerste aanspreekpunt over het gebruik van LRP. In feite is hij de opzichter van het systeem. Sommige taken worden éénmalig of incidenteel uitgevoerd. De aard en frequentie van het werk als lokaal beheerder zijn minder intensief dan bij de ledenadministrateur of de bijdragenadministrateur.

Verder beheert de lokaal beheerder de (authenticatie-)sleutels die nodig zijn om in LRP in te loggen. Die sleutels zijn vergelijkbaar met de digipass die veel banken voor internetbankieren gebruiken. De sleutels zijn persoonsgebonden.

Hulp nodig

De heer Van den Brandt wijst er op dat LRP een nieuw systeem is, waarbij sommige dingen anders wer-

ken dan men gewend was. Daarom is door de Dienstenorganisatie een aantal maatregelen getroffen om de overgang naar het nieuwe systeem zo soepel mogelijk te laten verlopen. Belangrijk is daarom in de eigen regio een training te volgen, want voor elke gebruikersrol is een training te volgen. Op <http://LRP-netwerk.pkn.nl> is een actueel overzicht van trainingen en de locaties te vinden (19 plaatsen in Nederland).

Verder is er de servicedesk van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland die het eerste aanspreekpunt is voor vragen rond LRP. Er is een nieuwe afdeling van specialisten, namelijk het LRP-team. Een groot aantal medewerkers heeft jarenlange ervaring opgedaan bij de SMRA, zo besluit de heer Van den Brandt.

Demo

Na de pauze toont de heer Van den Brandt met enkele demo's hoe LRP straks op het beeldscherm staat en welke functiemogelijkheden het nieuwe systeem zoal heeft. Omdat de kerkorde op dit punt is aangepast, is ledenoverschrijven nog nooit zo overzichtelijk geweest. Kerkelijke gegevens zoals de datum van doop of kerkelijk huwelijk, kan men zelf eenvoudig toevoegen.

Met LRP wordt selecteren gemakkelijker. Met een paar klikken op de muis kan de gebruiker precies aangeven welke gemeenteleden men wil selecteren. Voorts biedt LRP een aantal handige functies voor pastoraal werk, zoals het registreren

van huisbezoeken. De notities die men daarin aanbrengt, kunnen worden afgeschermd voor andere gebruikers, zodat de privacy van gemeenteleden verzekerd is. Verder biedt LRP de mogelijkheid om groepen toe te voegen bij de ledenregistratie en kan LRP op een duidelijke manier fondsen aanmaken en beheren. In één oogopslag ziet men de belangrijkste eigenschappen van zo'n fonds als b.v. de actie Kerkbalans.

Najaarsbijeenkomsten

Na deze demo is men in de gelegenheid om vragen te stellen, van welke mogelijkheid veel aanwezigen gebruik maken. De heer Van Biezen bedankt de heer Van den Brandt voor diens presentatie over het gebruik van LRP. Tenslotte wijst hij op het VKB-Congres van 9 april a.s. dat een zeer interessant programma biedt, waarmee kerkrentmeesters hun voordeel kunnen doen. Na een gezamenlijk gesproken "Onze Vader" sluit hij deze druk bezochte ledenvergadering.

Zoals eerder aangekondigd vinden de regiobijeenkomsten dit jaar plaats op 7 en 8 november in resp. kerkelijk centrum "De Bron" te Alphen aan den Rijn en zalencentrum "De Palm" te Papendrecht. Over het onderwerp "De financiën van de Kerk" zal de heer H. Feenstra een inleiding houden. Beide bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur.

Grote of Sint Jacobskerk Vlissingen

De vermoedelijk in 1308 gestichte Onze Lieve Vrouwekerk van Vlissingen was oorspronkelijk een lange, smalle éénbeukige kerk in de Vlaamse baksteengotiek. Alleen de torenonderbouw en koorsluiting bleven bewaard. Bij latere uitbreidingen werd de toren in het nieuwe Brabants-Gotische schip ingebouwd, kwamen er zijbeuken en kapellen en werd het transept uitgebouwd. De bouw van de kapellen ten behoeve van de gilden was vermoedelijk in de 16^e eeuw, want het gebruik van tudorbogen en een boven de kapel aanwezige sluitsteen met het jaar 1558, bevestigen dit. Ook in de 16^e eeuw kreeg de toren een achtkantige houten opbouw.

Na de reformatie (1572) werd de kerk Groote Kerk genoemd. De naam Sint Jacobskerk komt voor het eerst voor in 1634. In 1572 werd, na de bevrijding van Vlissingen, de kerk ingericht voor de hervormde eredienst. De eerste dienst vond plaats op 28 september 1572. De Engelse bezetting (1585-1616) en het verblijf van vele Britse koop- en zeelieden deden in Vlissingen een Engelse Presbyteriaanse gemeente ontstaan, waaraan het noorderdwarspand van de Sint Jacobskerk werd afgestaan. Een muur scheidde deze Engelse kerk van de overige kerkruimte af.

In de periode 1953-1954 werd de kerk hersteld van de schade als gevolg van de oorlog 1940-1945 en van de watersnoodramp van 1953. In de jaren 1997-1998 werd het gebouw geheel gerestaureerd en werd het interieur opnieuw ingericht, waarmee de kerk ook voor andere doeleinden dan uitsluitend erediensten geschikt werd. Op een van de pilaren aan de linkerhand was voor de brand het peil aangegeven, dat het water in de kerk bereikte bij de vloed van 1808 en

Grote of Sint Jacobskerk Vlissingen.

1825. Thans kan men aan sommige pilaren nog de inwerking van het zoute zeewater zien, dat op 1 februari 1953 in de kerk een hoogte bereikte van ongeveer 1.75 meter. Eerdere overstromingen trof de kerk in 1530, 1682, 1808 en 1906.

Orgels

In de geschiedenis van de Sint Jacobskerk is 1911, het jaar van de grote brand, wel het belangrijkste jaartal. Het was het eind van een groot gedeelte van het gebouw en vrijwel de hele inventaris, waaronder de drie kerkorgels. Na de herbouw van de kerk is in 1916 een nieuw orgel aangebracht, dat in 1968 vervangen werd door het huidige orgel van Flentrop Orgelbouw. Na de grote restauratie en herinrichting van de kerk is in 1998 een koororgel aangeschaft ten behoeve van de

begeleiding van diverse muziekkuitvoeringen.

De gezamenlijke besturen van de Evenementencommissie van de Sint Jacobskerk, het vocaal Ensemble Elancore en de Vlissingse Oratorium Vereniging hebben in 2004 een kistorgel aangeschaft. Dit draagbare en in een kist transporteerbare houten pijporgel kan dienen voor begeleiding van zanguitvoeringen en als solo-instrument bij concerten voor orgel en orkest.

De Ruyter-raam

In 1957 was ter gelegenheid van de viering van de geboorte van Michiel Adriaensz. De Ruyter, 350 jaar daarvoor, in Vlissingen het denkbeeld gerezen in de Sint Jacobskerk, waar De Ruyter is gedoopt en in het huwelijk trad, een gebrandschilderd raam aan te brengen. In 1966 is in het grote venster, dat de noorderbeuk naar het westen afsluit, een gedenkraam geplaatst, ontworpen door de glazenier Pieter A.H. Hofman en voltooid door diens medewerker W.L. Wagemans. De afmetingen van het raam zijn 12,5 x 4 meter.

Hervormde gemeente Besoyen 400 jaar

Deze maand herdenkt de hervormde gemeente van Besoyen, (ten westen van Waalwijk) het feit dat haar kerkgebouw op 8 mei 1611 in gebruik werd genomen. Ter gelegenheid van dit jubileum is een boek geschreven over het dorp Besoyen, de kerkelijke gebouwen en 400 jaar geschiedenis van deze kerkelijke gemeente. Het boek kost € 19,50 en is te bestellen door een e-mail te sturen aan scriba@kerkinbesoyen.nl. De presentatie van het boek gebeurt tijdens een herdenkingsbijeenkomst die op 7 mei 2011 wordt gehouden, aldus het Reformatorisch Dagblad van 19 april 2011.

Succesvol Kerkbalans 2011 voor Hengelo (Ov.)

W. Springer

De protestantse gemeente van Hengelo (Ov.) kijkt met veel plezier terug op de actie Kerkbalans 2011. Een prachtig eindresultaat diende zich aan met een verhoging van 6,8 pct. Ook vorig jaar zat Hengelo door een goede PR al in de lift, maar de actie 2011 overtrof die van 2010. Er zijn duidelijk oorzaken aan te wijzen die ten grondslag liggen aan dit succes.

Foldermateriaal

De drie wijkgemeenten, elk circa 1000 adressen groot, ontwierpen hun eigen folder, toegesneden op de eigen wijkgemeente. Prima heldere en aansprekende folders, in kleur, met korte en goede boodschappen. De folders, met goede foto's hebben zonder enige twijfel een bijdrage geleverd aan het prachtige eindresultaat.

Het college van kerkrentmeesters had de beschikking over de gehele voorpagina van het kerkblad om de gemeente uitgebreid te informeren. Opvallend in het artikel was de opmerking: Een rekensommetje leert: als elke "gever" zijn of haar bijdrage van het vorige jaar verhoogt met € 55, dan hebben we een sluitende begroting. Aan het slot van het artikel komt die € 55 nog even fijntjes voorbij. Wat blijkt...? Tijdens de telling en de gemaakte analyse werd geconstateerd dat er herhaaldelijk met € 55 verhoogd werd. In één enveloppe zat een contant bedrag van € 55 met er bijgeschreven: *'We hebben het kerkblad goed gelezen'*.

Uniek gemeentegesprek

De protestantse gemeente van Hengelo staat voor een fikse reorganisatie, waarbij ook het behoud van gebouwen ter discussie staat. Er is niet gekozen voor een koud saneringsproces, zoals meestal het geval is in dat soort zaken. De kerkenraad heeft de gemeente

uitgenodigd om haar dromen uit te spreken over hoe zij de kerk van de toekomst zien. Een boeiend geheel, samengevat in een rapport 'Liever stappen vooruit' Dromen van een multifunctioneel gebouw, met een theologische bibliotheek, een stiltecentrum, een horeca-plek, een winkel, een inloophuis, een overnachtingsmogelijkheid, enz. De kerkenraad presenteerde een transparant beleid door niet van bovenaf aan te sturen op een te nemen beslissing maar vanuit de gemeente samen te zoeken naar een nieuw begin. Een commissie, samengesteld uit de drie wijkgemeenten en diverse werkgroepen, gaat nu aan slag met de gegevens uit dit rapport en onderzoekt wat haalbaar is. Bij elke rapportage van de commissie wordt de gemeente geïnformeerd en kan zij zich mengen in de discussie.

Als we opnieuw kijken naar het geefgedrag voor Kerkbalans, dan blijkt dat een aantal deelnemers aan deze gespreksrondes hoort bij de groep die hun bijdrage verhoogd hebben.

Genoeg stof om het eigen beleid en de consequenties daarvan eens goed door te lichten. De centrale vraag daarbij is of het gevolgde systeem in uw gemeente voldoet aan de eisen van de tijd. De Adviseurs Kerkbalans gaan graag met u en/of uw kerkenraad in gesprek, om uiteindelijk te komen tot een goed gewogen PR beleid. Durf de discussie aan...

De heer Springer is als Adviseur Kerkbalans, verbonden aan de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving.

Eerste resultaten van Federatie Instandhouding Monumenten

Op 10 december 2009 is de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) opgericht, waarin monumentenorganisaties hun krachten bundelen. Het is een platform geworden waarin leden ideeën over beleid en uitvoering voor de bescherming, het beheer en de instandhouding van monumenten uitwisselen.

Gezamenlijk wordt er een visie bepaald, die uitgedragen wordt op politiek en ambtelijk niveau. De FIM vormt zo dé spreekbuis tussen monumentenorganisaties en de overheid. FIM probeert deze doelen te bereiken door het opzetten van een actief netwerk van personen en instanties en door het uitvoeren van een lobbywerk ten dienste van de doelstelling van de vereniging.

In een boekje dat een februari 2011 verscheen wijst FIM erop dat zij haar belang bewezen heeft bij de z.g. 'acht miljoen actie'. Nadat de vrijstelling van overdrachtsbelasting werd ingetrokken, kwam er een compensatie van € 23 miljoen voor de monumentensector. € 8 Miljoen van dit bedrag zou bestemd worden voor aangewezen organisaties met meer dan 20 monumenten in het bezit. Voormalig minister Plasterk vroeg de FIM een voorstel te doen voor de verdeling van deze gelden.

Binnen enkele weken had FIM een plan op tafel voor de besteding van de gelden aan een aantal projecten. Daardoor bespaarde een ieder tijd en moeite en werd een groot aantal organisaties geholpen.

Maar ook bij nieuwe wet- en regelgeving heeft FIM haar nut bewezen. Er is een 10-puntenplan ingediend bij de behandeling van de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo) en er zijn adviezen gegeven voor het concept Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten (BRIM). Dit heeft geleid tot een verbetering van beide plannen, tot grote tevredenheid van zowel de overheid als de monumentenverenigingen, zo meldt het bestuur van FIM.

Conservator protestants erfgoed in Catharijneconvent

Voor het eerst in de Nederlandse museumgeschiedenis maakt een buitengewoon ruimhartige particuliere schenking het mogelijk om een conservator aan te stellen. Deze schenking is Museum Catharijneconvent gegund door de heer J.G. van Oord Jzn. en is bedoeld voor een conservator die zich volledig richt op het protestantse erfgoed binnen de collectie. Het Utrechtse museum kan dankzij deze schenking, gedurende een periode van acht jaar, specifieke tentoonstellingen organiseren en per 1 april 2011 conservator Tanja Kootte aanstellen als J.G. van Oord Jzn. Conservator voor het Nederlands Protestantisme.

De heer Van Oord draagt Museum Catharijneconvent al jaren een warm hart toe en is bovendien een trouw bezoeker. "Dit is een uniek museum. Een museum waar kunst wordt verzameld uit alle christelijke tradities in Nederland; zowel katholiek als protestants. In de collectie van Museum Catharijneconvent bevinden zich dan ook prachtige objecten die van cruciale betekenis zijn voor het Nederlands openbaar kunstbezit. Dat spreekt mij aan. Het viel mij echter op dat het protestantse gezicht van het museum wat versterking kan gebruiken. De J.G. van Oord Jzn. Conservator zal juist dit deelgebied meer onder de aandacht brengen. Bovendien ben ik van mening dat financiële steun onontbeerlijk is voor musea. Natuurlijk kun je een museum in je testament noemen. Maar is het niet veel aardiger om te geven met een warme hand, al tijdens je leven?"

"Verdieping van kennis en inhoud kan Museum Catharijneconvent alleen realiseren door het werven van extra middelen", aldus algemeen directeur Marieke van Schijndel. "We zijn de heer Van Oord zeer dankbaar dat hij dit mogelijk maakt. In een tijd waarin de kennis van het christelijk erfgoed afneemt, is dit dringend noodzakelijk." Naast unieke Rooms- en Oud-Katholieke collecties beheert het museum ook de belangrijkste protestantse

collectie van Nederland. Van Schijndel en inhoudelijk directeur Ruud Priem delen de mening van de heer Van Oord dat dit in het museum beter zichtbaar gemaakt kan worden. Op korte termijn zal dit tot uiting komen in een herinrichting van onderdelen van de vaste collectie en op langere termijn door tentoonstellingen, culminerend in een grote Reformatietentoonstelling in 2017.

Tanja Kootte is al werkzaam als conservator voor Museum Catharijneconvent en is gespecialiseerd in de protestantse cultuurgeschiedenis van Nederland. Door haar benoeming als eerste J.G. van Oord Jzn. Conservator voor het Nederlands Protestantisme kan zij haar specialisme ten volle benutten. "In de dagelijkse museumpraktijk moet je als conservator heel breed inzetbaar zijn. Ik verheug me er enorm op om me de komende jaren volledig te richten op mijn specialisatie. Overigens geeft de heer Van Oord het museum het vertrouwen om binnen deze samenwerking, conform de ICOM-code, eigen inhoudelijke afwegingen te maken en dat wordt zeer gewaardeerd", aldus mw. Kootte in een persbericht van 31 maart 2011.

Commissie Orgelzaken 10 jaar

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Commissie Orgelzaken voor de Protestantse Kerk in Nederland (COZ) werd op 15 april 2011 in de Evangelisch-Lutherse kerk te Utrecht een bijeenkomst gehouden om het werk van COZ voor het voetlicht te brengen. Het was een passend moment om op gevarieerde wijze aan het orgel aandacht te besteden, terwijl het bovendien een goede gelegenheid was stil te staan bij de wisseling van het voorzitterschap van de COZ. De bijeenkomst werd geopend door de heer mr. J.G.H. Krajenbrink, vice-voorzitter van de VKB en vice-voorzitter van de COZ. Vervolgens volgde een lezing van dr. J.D.Th. Wassenaar, getiteld: Het orgel: 'Een hemelse heiligheid?' Ds. Wassenaar is behalve gemeentepredikant lid en sinds 15 april 2011 voorzitter van de COZ. Na een orgelbespeeling volgde een

presentatie door de heer H.L. Roth, directeur van de VKB, met als titel "Zorg voor het orgel — orgeladviesring in een veranderend getij". Na de beide inleidingen, die te downloaden zijn van de website www.kerkrentmeester.nl, vond de presentatie plaats van het boek "Inleiding tot de orgelbouw".

Hierna vond de wisseling van het voorzitterschap plaats. Prof. dr. M.P. van Overbeeke RA, die sinds 2001 voorzitter van de COZ is, legt deze functie neer. In zijn plaats is benoemd dr. J.D.Th. Wassenaar. Na afloop waren de aanwezigen in de gelegenheid afscheid te nemen van professor Van Overbeeke.

Restauratie Nieuwe Kerk Zierikzee

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed stelt € 1,5 miljoen beschikbaar voor de restauratie van de Nieuwe Kerk te Zierikzee. Het geld is o.m. bestemd voor het herstel van het houtwerk in de kap, het vervangen van de dakbedekking en het herstellen van het natuursteen van de toegangstrappen buiten en de zerkenvloer binnen.

De Nieuwe Kerk staat op de plaats van de St.-Lieven Monsterkerk die na de brand van 1832 werd afgebroken en waarvan alleen de toren bewaard is gebleven. De kerk verkeert in een matige tot redelijke onderhoudstoestand, maar de kapconstructie baart zorgen. De restauratie zal enige jaren in beslag nemen, aldus een bericht in het Reformatorisch Dagblad van 15 maart 2011.

Koninklijke onderscheidingen

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit Koningin Beatrix zijn op 29 april jl. 3.357 Koninklijke onderscheidingen uitgereikt. Hieronder waren er ook veel personen die deze onderscheiding kregen wegens hun kerkelijke activiteiten.

Uit de kring van het hoofdbestuur mocht de penningmeester van de VKB, de heer ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA uit Leiden, de versierselen ontvangen behorende bij zijn benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Diezelfde onderscheiding kreeg het hoofdbestuur lid van de VKB, de heer mr. A. Rigters, die door de burgemeester van De Bilt de versierselen behorende bij deze onderscheiding kreeg opgespeld.

Wij wensen beide Ridders van harte geluk met deze onderscheiding.

In tegenstelling tot voorgaande jaren, toen uit de speciale editie van de Staatscourant die op 29 april verscheen de personen te traceren waren die wegens hun kerkelijke functie een Koninklijke onderscheiding ontvingen, is dat dit jaar niet mogelijk.

Vandaar dat we ditmaal volstaan met de opgave van enkele gedecoreerden waarvan de redactie de namen door kreeg.

Tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau werd ook benoemd de heer C.R. Ardesch, organist van de Grote kerk van Dordrecht.

Tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau werden benoemd:

- Mevr. R. Hulsman, kosteres protestantse gemeente Ellecom-De Steeg en de heren:
- A. den Boer, hoofdorganist Dorpskerk hervormde gemeente te Oud-Beijerland
- H.L. Dalhuisen, organist Grote kerk van — Epe.

Het Reformatorisch Dagblad van 29 april 2011 meldt dat onder de gedecoreerden zich ook ouderlingen, diakenen, notabelen en

kerkrentmeesters bevonden. Onder hen G. Bikker (Noordeloos); H. den Braven (Leerdam); C. Brouwer (Staphorst); G. Cromwijk (Kamerik); J. van Holst (Gouda); J. A. Kardux (Dirksland); A. J. Quik (Hedel); B. J. Ravenhorst (Utrecht); J. Schouls (Leiden); H. W. de Smit (Woudenberg); W. Visser (Hoek van Holland); A. Waaijberg (Veen) en C. van der Wijngaard (Montfoort).

Voorts ontvingen andere kerkelijke (oud-)ambtsdragers en (voormalige) notabelen en kerkrentmeesters een lintje. Dit betreffen: A. van Benne-

kom (Ermelo); D.W. Chaigneau (Lopik); D.J. Grootkarzijn (Oldebroek); W. van de Haar (Veenendaal); A. Hakkestee (Wijk en Aalburg); J. de Jong (Giessenburg); P. D. de Kruij (Woudenberg); J. Laurens (Bennekom); J. Nieveen (Stadskanaal); G. Steert (Oosterwolde); S. Weerstand (Urk).

De redactie wenst bovengenoemde personen, alsmede de gedecoreerden, waarvan wij de namen helaas niet kennen en die wegens hun kerkelijke activiteiten een Koninklijke onderscheiding ontvingen, van harte geluk.

Draaginsignes Jubilea

Verwarmingsadviseur VKB

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt al vele tientallen jaren aan de colleges van kerkrentmeesters de mogelijkheid om voor advies over de kerkwarming gebruik te maken van de diensten van een adviseur voor de kerkverwarming. De heer ing. A. van Middelkoop is de adviseur voor kerkverwarming, die door het hoofdbestuur van de VKB wordt aanbevolen.

Colleges van kerkrentmeesters die nadere geïnformeerd willen worden over plannen voor aanleg van nieuwe kerkverwarming, kunnen zich wenden tot ons Centraal Bureau (tel. 078 – 6393666) of kunnen de informatie downloaden van de website www.kerkrentmeester.nl

Werkgever ook aansprakelijk voor uitzendkracht

Werkgevers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van al hun medewerkers en dus ook voor uitzendkrachten. Krijgt een uitzendkracht een ongeluk dat werkgerelateerd is, dan is de werkgever aansprakelijk. De medewerker kan dan zowel de werkgever als het uitzendbureau aansprakelijk stellen voor de geleden schade.

Als een medewerker de organisatie waarvoor hij/zij werkt aansprakelijk wil stellen voor de geleden schade, dan moet de werkgever bewijzen dat hij zijn zorgplicht is nagekomen. Dat houdt in dat hij moet kunnen aantonen dat hij er alles aan gedaan heeft om eventuele ongevallen op de werkplek te voorkomen.

Wanneer de werkgever kan aantonen dat de schade het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de betreffende werknemer, dan kan hij onder deze aansprakelijkheid uitkomen, aldus een bericht in Bestuur Rendement van april 2011.

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan

Sandrina Hazeleger- van Doorn,
Overlangbroek
57 jaar collectant verjaardagsfonds

S. Hazeleger- van Doorn, Overlangbroek.

Pieter Cossen, Rheden
50 jaar organist

P. Cossen, Rheden.

GOUD

toegekend aan

Cornelis Müller, Zwammerdam
40 jaar kerkrentmeester-penning-
meester

C. Müller, Zwammerdam.

Centraal Bureau gesloten

Op vrijdag 3 juni a.s., de dag na Hemelvaartsdag, is het Centraal Bureau gesloten.

ZILVER

toegekend aan

Cor Schaap, Amsterdam
29 jaar kerkrentmeester

Jacob van Vliet, Amsterdam
29 jaar kerkrentmeester

C. Schaap en J. van Vliet, Amsterdam

Enneüs Johannes Heerma, Edens
ruim 35 jaar kerkrentmeester

Jan Frans van Grevenstein, Krimpen
aan de Lek
25 jaar kerkrentmeester

Dirk van Steensel, Mijnsheerenland
29 jaar koster-beheerder

D. van Steensel, Mijnsheerenland.

Lamberta Metje Gruppen-Klunder,
Westerbork
34 jaar koster-beheerder

L.M. Gruppen-Klunder, Westerbork.

- restauratie-, nieuwbouw- en uitbreidingsplannen
- instandhoudingsplannen
- advisering inzake subsidie

Voor het instandhouden van uw kerkgebouw met de status van rijksmonument biedt de rijksoverheid een subsidie in het kader van de Brim-regeling. Subsidie tot een maximum van € 650.000 is mogelijk op basis van een investering van € 1.000.000 aan subsidiabele kosten. De subsidie wordt bepaald op basis van een goedgekeurd meerjaren onderhoudsplan met een looptijd van 6 jaar.

Voor verschillende categorieën rijksmonumenten heeft De Steunbeer BV inmiddels meer dan 250 van deze plannen opgesteld.

Naast het opstellen van het plan en het aanvragen van de subsidie begeleidt De Steunbeer BV desgewenst ook de uitvoering van de werkzaamheden van aanbesteding tot en met oplevering.

De Steunbeer BV

(restauratie) architecten

Havenpark 13-15 4301 JG Zierikzee

T 0111 - 450 930

steunbeer@monumentenweb.nl

www.steunbeer.com

Verstegen accountants en adviseurs is een landelijk opererende organisatie voor meer dan 100 kerkelijke instellingen. Ons kantoor is deels voortgekomen uit de Nederlandse Hervormde Kerk en beschikt over specifieke deskundigheid op uw terrein.

cijfers zijn overal

U MOET ER BLIND
OP KUNNEN VERTROUWEN

De specialist voor kerkelijke instellingen verzorgt voor U

Controle of beoordeling van de jaarrekening

Financiële administratie

Traktement- en salarisadministraties

Advies inzake Juridische en Fiscale vraagstukken

Noordendijk 189

Postbus 574

3300 AN Dordrecht

T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl

www.verstegenaccountants.nl

VERSTEGEN

accountants en adviseurs

Adviesbureau Kerkfusies

Notarieel jurist met veel ervaring, adviseert en begeleidt plaatselijke kerken in het notariële traject van vereniging (fusie) tot en met de notariële akte.

Info: mr. M.J. van Vliet-de Vos,
T: 071-5210272, 0625 020 352,
E: info@advieskerkfusies.nl,
www.advieskerkfusies.nl

Advies over ruimte en liturgie Inrichten van kerken

www.pimvandijkdesigns.nl telefoon 0575-52 88 03

DEN HOED aannemers

Den Hoed Aannemers B.V.
Postbus 79
2860 AB Bergambacht
Telefoon : 0182 - 351 225
Email : aannemers@denhoed.nl
Website : www.denhoed.nl

Den Hoed Aannemers uit Bergambacht, ruim 70 jaar een begrip in de bouw. Gespecialiseerd in restauratie en onderhoud van uw kerkgebouw, bedrijfspand of woning.

De ambachtelijke bouw

Lakerveld ingenieurs- & architectuurbureau BV
architectuur - instandhouding - onderhoud

Noordzijde 95'
tel. 0183-582600

info@lakerveld-noordeloos.nl

4225 PL Noordeloos
fax. 0183-581049

www.lakerveld-noordeloos.nl

de Bonth van Hulten

Postbus 115 - 5250 AC Vlijmen - Telefoon 073 - 5119022
E-mail bvh@volkerwessels.com - Website www.bonthvanhulten.nl

Bouw • Restauratie • Projectontwikkeling

**Kasteel
Zwijnsbergen**

Dé oplossing voor elke bouwopgave

A. van der Vliet

ADMINISTRatieve DIENSTEN

Graaf van Lyndenlaan 25 • 3771 JB Barneveld • Tel. 0342-424113
Fax 0342-424368 • Mobiel 06-55831798 • E-mail: info@vdvliet.org

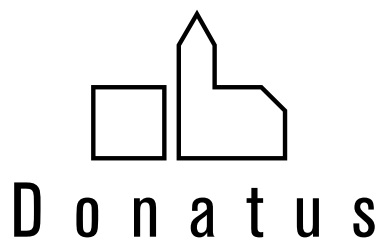
Uw adres voor:

- Advisering, inrichting en verzorging van financiële/kerkelijke administraties
- Samenstellen en controleren van jaarrapportages
- Advisering en begeleiding van leden- en bijdragenadministraties

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en alles wat daarbij hoort. Zoals doopvonten, kanselbijbels en orgels. Ook voor vrijwilligers en werkers in kerkelijke dienst hebben we passende verzekeringen. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om met een gerust hart uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Donatus is een onderlinge verzekeringsmaatschappij zonder winstoogmerk. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

BELANGENBEHARTIGING ¶ DIENSTVERLENING ¶ KENNISINSTITUUT

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is de organisatie van beheerders in de Protestantse Kerk in Nederland. De VKB zorgt voor de belangenbehartiging en de dienstverlening voor haar leden.

Daarnaast is de Vereniging een kennisinstituut ten dienste van kerkrentmeesters en alle andere beheerders in de Kerk. De VKB beschikt daartoe over veel kennis en ervaring op het gebied van geldwerving, gebouwen en monumenten, beheer van begraafplaatsen, verzekeringen, enz.

De VKB weet wat er speelt in de kerk en in de wereld daar omheen. Zij weet wat kerkelijke gemeenten nodig hebben en zoekt daar betaalbare oplossingen voor. Protestantse gemeenten, Hervormde gemeenten, Gereformeerde kerken en Evangelisch-Lutherse gemeenten, maar ook externe relaties die binnen de doelstellingen van de Vereniging vallen, kunnen gebruik maken van de volgende diensten van de VKB:

- **MAATWERK IN VERZEKERINGEN:**
nu al ruim 6000 verzekeringen, ondergebracht bij Marsh/Mercer, voor WA, bestuurdersaansprakelijkheid, rechtsbijstand, ongevallen, fraude en beroving, vervanging van predikanten, zorg en inkomen, inkomensverzekeringen onder op maat gemaakte polisvoorwaarden en tegen uiterst scherpe premies.
- **STEUN BIJ GELDWERVING:**
al het materiaal voor de actie Kerkbalans (Nieuwe Stijl), eigen folders en brochures voor uw gemeente, advies voor de plaatselijke geldwerving
- **ADVIEZEN VOOR BEHEERDERS:**
over kerktorens, orgels en kerkverwarming, belastingwetgeving en beheer van kerkelijke begraafplaatsen
- **PUBLICATIES:**
handleiding voor kerkrentmeesters, modellen voor plaatselijke regelingen, overeenkomsten en tarieven
- **ONDERSCHIEDINGEN VOOR VRIJWILLIGERS:**
draaginsignes, legplaquettes en speldjes bij jubilea van kerkelijke medewerkers.

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

Centraal Bureau Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN
Nicolaas Maessingel 271D, 3311 KS Dordrecht.
Postadres: Postbus 176, 3300 AD Dordrecht.
Telefoon: 078 - 639 36 66, Fax: 078 - 631 59 49
E-mail: info@kerkrentmeester.nl
Website: www.kerkrentmeester.nl

